

Bachelorpaper aangeboden tot het verkrijgen van het diploma Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde in het kader van het opleidingsonderdeel **Vertaalwetenschap**

De Russische vertaalpolitiek 2008-2012

Door: Toon Dekeukeleire
Promotor: Dr. Wim Coudenys
Copromotor (optioneel): /

ACADEMIEJAAR 2012-2013

i. Voorwoord

Deze paper luidt het einde in van mijn driejarige bachelor Toegepaste Taalkunde. Ik heb hard gewerkt aan mijn onderzoek *De Russische vertaalpolitiek 2008-2012*, maar het venijn zat hem toch vooral in de staart. In de eerste plaats zou ik graag mijn promotor dr. Wim Coudenys bedanken voor zijn broodnodige begeleiding en leerrijke feedback. Daarnaast ben ik ook mijn broer, zus, vader en moeder dankbaar voor al hun steun en hulp.

ii. Abstract

The starting point for this paper is the hypothesis that Russia conducts a specific literary translation policy, especially concerning the United Kingdom and the United States. First, we establish that there is, in effect, a Russian literary policy being conducted by an intertwined whole of Russian government and private institutions. An overview of the institutions and their activities is provided. Although there is no fully fledged translation policy concerning the UK and the US, said countries seem to be of higher importance than others. Next, it is ascertained that the Russian presence as guest of honour at The London Book Fair 2011 and BookExpo America 2012 seemingly correlates with the amount of literary translations from Russian that was published in the UK and the US between 2008 and 2012. The amount of translations increases, which leads to the conclusion that Russia's policy is effective. Lastly, we confirm that the "Russian literary giants" such as Tolstoj and Dostoevskij still dominate the English market for literary translations from Russian, despite the preference to subsidise translations of contemporary or little-known classic Russian literature.

iii. Inhoudsopgave

i.	Voorwoord.....	2
ii.	Abstract	3
iii.	Inhoudstafel.....	4
0.	Introductie	5
1.	De Russische vertaalpolitiek	7
1.1.	Inleiding.....	7
1.2.	De overheid	7
1.2.1.	Eerste laag van de Russische vertaalpolitiek	7
1.2.2.	Betrokken ministeries	7
1.2.3.	Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii".....	8
1.3.	De instellingen.....	9
1.3.1.	Overheidsinstellingen	9
1.3.2.	Privéinstellingen.....	14
1.4.	Conclusie	21
2.	Het beleid in de praktijk: Rusland op LBF 2011 en BEA 2012	23
2.1.	Inleiding.....	23
2.2.	Theoretische achtergrond	23
2.3.	Gebrek aan vertaalstatistieken in VK en VS	25
2.4.	Aantal vertalingen uit het Russisch in VK en VS: 2008-2012	26
2.4.1.	Methode.....	26
2.4.2.	Resultaten	28
2.4.3.	Conclusie	30
3.	De meest uitgegeven Russische auteurs in VK en VS: 2008-2012	31
3.1.	Inleiding.....	31
3.2.	Tabellen	31
3.3.	Conclusie	35
4.	Algemene conclusie	36
5.	Bibliografie.....	37
6.	Bijlagen	41
6.1.	BIJLAGE 1: Verzamelde vertaalstatistieken VK en VS	41
6.1.1.	Verenigd Koninkrijk (British National Bibliography)	41
6.1.2.	Verenigde Staten (Library of Congress).....	49
6.2.	BIJLAGE 2: Vertalingen uit het Russisch die met de steun van het Vertaalinstituut gepubliceerd zijn	60

0. Inleiding

Begin maart 2013 verscheen in de Britse krant *The Guardian* een artikel over Michail Šiškin die in een open brief aan het Russische Federale Agentschap voor Pers en Massacommunicatie (Федеральное агенство по печати и массовым коммуникациям of Роспечать; FAPMC) weigerde Rusland te vertegenwoordigen op BookExpo America (BEA) 2013, de grootste boekenbeurs in Noord-Amerika.¹

Šiškin, een Russische schrijver die de drie voornaamste Russische literatuurprijzen heeft gewonnen, verklaarde dat er ethische motieven aan de basis lagen van zijn beslissing om niet langer deel te nemen aan de boekenbeurs die jaarlijks in New York plaatsvindt. Volgens hem zou hij op die manier een vertegenwoordiger zijn van een staat waartegen hij zich wil afzetten.

Het FAPMC, dat de schrijver officieel had uitgenodigd om mee te doen aan BEA 2013, reageerde verrast op Šiškins weigering.² Temeer daar Šiškin initieel had toegezegd om deel te nemen en hij al aanwezig was op een aantal voorgaande internationale boekenbeurzen. Bovendien had de Britse uitgeverij Quercus Books op The London Book Fair (LBF) in 2012 nog de rechten op een van Šiškins romans gekocht. *The Light and the Dark* (Письмовник) verscheen vrijwel gelijktijdig met zijn open brief.

Internationale boekenbeurzen zoals LBF vormen elk een handelsplatform waar boeken, rechten op boeken en licenties worden verkocht. Een aantal beurzen hebben ook een jaarlijkse eregast. Die eregast is een land of een heel taalgebied dat de kans krijgt om zijn (hedendaagse) literatuur, cultuur en uitgeversindustrie extra in de kijker te zetten. Bovendien bestaat er een tendens waarbij de redacteurs van Britse en Amerikaanse uitgeverijen zich meer en meer verlaten op internationale boekenbeurzen zoals de Frankfurter Buchmesse in hun zoektocht naar literatuur om te vertalen.³

Rusland (mét Šiškin in de rangen) was de eregast op LBF in 2011 en op BEA in 2012. Ook op tal van andere internationale boekenbeurzen was Rusland al eregast geweest (o.a. Frankfurter Buchmesse 2003, Salon du Livre de Paris 2005, Beijing International Book Fair 2006, Liber Feria Internacional del Libro 2009, Cairo International Book Fair 2010).

De hypothese van deze BA-paper is dat Rusland een specifieke, literaire vertaalpolitiek voert, in het bijzonder ten aanzien van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. In de Market Focus brochure van LBF 2011 liet het FAPMC immers optekenen: “The next two years represent an important time for Russian publishing within the English-speaking world as Russia is the market focus at London Book Fair in 2011 and BookExpo America in 2012.”⁴

¹ <http://www.guardian.co.uk/books/2013/mar/07/mikhail-shishkin-russia-us-book-expo>

² <http://ria.ru/culture/20130308/926441687.html>

³ Hale 2001: 192

⁴ Brochure Russia Market Focus 2011. A New Chapter in a Great Tradition. p.125

In het eerste deel van deze paper wordt onderzocht of er wel degelijk sprake is van een bewuste vertaalpolitiek; of er een geheel is aan organisaties die literaire vertalingen uit het Russisch promoten door onder meer als land op internationale boekenbeurzen aanwezig te zijn en er zelfs eregast te worden. Welke organisaties zetten zich hiervoor in? Zijn het privé-initiatieven of overheidsinstellingen of beide? En vormen ze een dispaaraat of consistent geheel?

In het tweede deel gaan we na of er een correlatie bestaat tussen de verhoogde activiteit van Rusland als eregast op LBF 2011 en BEA 2012 en het aantal vertalingen uit het Russisch die al dan niet met Russische financiële steun in die jaren in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten zijn verschenen.

In het derde en laatste deel onderzoeken we welke Russische auteurs het meest worden uitgegeven in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. We vergelijken dit met de populairste (Russische) auteurs in Rusland en een beperkt aantal Engelse vertalingen die met Russische steun werden gepubliceerd.

Aangezien deze paper een actueel onderwerp behandelt, komt er ook geregeld nieuwe informatie vrij: de internationale boekenbeurzen vinden plaats doorheen het jaar, verschillende Russische organisaties ontwikkelen zich verder of starten met nieuwe projecten, etc. We hebben er daarom voor gekozen om het onderzoek te beperken tot aan LBF 2013, dat wil zeggen: tot 17 april 2013.

1. De Russische vertaalpolitiek

1.1. Inleiding

In dit eerste deel van de paper gaan we na of Rusland al dan niet een vertaalpolitiek voert. We lichten verschillende overheids- en privéorganisaties door. Op basis van de informatie die ze aanbieden (voornamelijk op hun websites) en de teksten die ze schrijven, onderzoeken we of de instellingen een aandeel hebben in de Russische vertaalpolitiek.

De organisaties die we op de volgende pagina's beschrijven, vormen geen exhaustieve lijst. We bespreken enkel relevante instellingen, met name die instellingen die in de eerste plaats de vertaling van Russische literatuur ondersteunen en promoten.

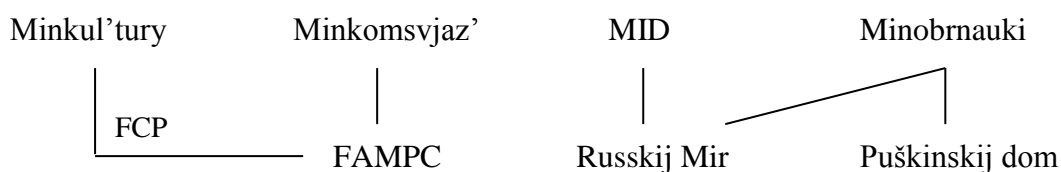
Eerst behandelen we de betrokkenheid van de federale overheid en daarna de verschillende andere overheidsinstellingen en privéorganisaties.

1.2. De federale overheid

1.2.1. Eerste laag van de Russische vertaalpolitiek

Vier ministeries van de Russische federale regering ondersteunen en stimuleren op een of andere wijze vertalingen uit het Russisch: het Ministerie van Buitenlandse Zaken (МИД), het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap (Минобрнауки), het Ministerie van Communicatie en Massamedia (Минкомсвязь) en het Ministerie van Cultuur (Минкультуры).

Op die manier vormen bovengenoemde ministeries de eerste laag van de Russische vertaalpolitiek:

1.2.2. Betrokken ministeries

Het MID en het Minobrnauki hebben een overheidsinstelling opgericht die de vertaling van Russische literatuur promoot. Russkij Mir (Русский Мир) werd in 2007 opgericht door het MID en het Minobrnauki samen. Het Puškinskij dom maakt deel uit van de Russische Academie van Wetenschappen (Российская Академия Наук; РАН). РАН valt op haar beurt onder het Minobrnauki. Russkij Mir en het Puškinskij dom worden verderop in het eerste deel besproken.

Het Minkomsvjaz' en het Minkul'tury zijn in vergelijking met het MID en het Minobrnauki sterker betrokken bij de Russische vertaalpolitiek. Het Russische Federale Agentschap voor Pers en Massacommunicatie (FAPMC), dat al in de inleiding werd vermeld, is een

ondergeschikt overheidsorgaan van het Minkomsvjaz'.⁵ Het FAPMC werkt en schrijft sinds zijn oprichting in 2004 mee aan het Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii" (Федеральная целевая программа «Культура России») van het Minkul'tury. In de volgende paragraaf gaan we dieper in op het Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii" en de sleutelrol dat het speelt in de Russische vertaalpolitiek. Daarnaast is het Minkul'tury een partner van Akademija Rossika (Академия Россика), dat ook de vertaling uit het Russisch stimuleert.⁶

1.2.3. Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii"

Omschrijving

Het Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rosii" (Федеральная целевая программа «Культура России»; FCP) is een meerjarenplan waarin het Russische cultuurbeleid wordt uitgestippeld. Het plan bestaat telkens uit een visietekst en een reeks doelstellingen. Aan de hand van die doelstellingen tracht het Minkul'tury de Russische cultuur te ondersteunen en te promoten.

In totaal zijn er al vier meerjarenplannen gemaakt, namelijk voor de periodes 1997-1999, 2001-2005⁷, 2006-2011⁸ en 2012-2018⁹. We konden alle plannen raadplegen, op een na: het FCP 1997-1999. Door de verschillende FCP door te nemen, kunnen we nagaan of er binnen het Russische cultuurbeleid ook een vertaalpolitiek is opgenomen en hoe uitgebreid die wel is.

Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii (2001-2005)"

Het FCP 2001-2005 is voor het overgrote deel op Rusland zelf gericht. Het is geen hoofddoelstelling om de Russische cultuur te promoten in het buitenland. Bovendien is in het plan geen vertaalpolitiek opgenomen. Daarom gaan we hier niet verder op in.

Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii (2006-2011)"

In tegenstelling tot het plan voor 2001-2005, is het in het FCP 2006-2011 wel een doelstelling om de Russische cultuur in het buitenland te promoten. Er is bijgevolg ook sprake van een vertaalpolitiek: Rusland moet elk jaar op (minstens) 10 internationale boekenbeurzen aanwezig zijn. Door zijn aanwezigheid op de beurzen kan Rusland immers de vertalingen uit het Russisch stimuleren.

Federal'naja celevaja programma "Kul'tura Rossii (2012-2018)"

Het FCP 2012-2018 bouwt verder op het vorige FCP: zowel de promotie van de Russische cultuur in het buitenland als de vertaalpolitiek worden verder uitgebreid. De gekozen vertaalpolitiek voor 2012-2018 is drieledig. Rusland moet jaarlijks

⁵ <http://minsvyaz.ru/ru/directions/?regulator=41>

⁶ <http://academia-rossica.org/en/our-partners>

⁷ <http://docs.cntd.ru/document/901777343>

⁸ <http://fcpkultura.ru/old.php?id=3>

⁹ <http://fcpkultura.ru/new.php?id=9>

1. Aan minstens tien internationale boekenbeurzen deelnemen;
2. Twee keer eregast zijn op een internationale boekenbeurs;
3. De publicatie van minstens veertig vertalingen van Russische literatuur financieel ondersteunen.

1.3. De instellingen

In deze paragraaf worden de verschillende andere overheids- en privéinstellingen behandeld. We gaan na op welke manier ze bijdragen aan de Russische vertaalpolitiek. Eerst geven we een korte omschrijving van de organisatie. Dan bespreken we de inspanningen die de organisatie doet om de vertaling uit het Russisch te stimuleren.

1.3.1. Overheidsinstellingen

1.3.1.1. Federal'noje agenvstvo po pečati i massovym kommunikacijam

Omschrijving

Het Federale Agentschap voor Pers en Massacommunicatie (Федеральное агенство по печати и массовым коммуникациям of Роспечать; FAPMC) is een ondergeschikt overheidsorgaan van het Minkomsvjaz'. Het FAPMC werd in 2004 opgericht en is actief in de volgende domeinen: pers, massamedia en massacommunicatie.¹⁰ Meer specifiek, is deze overheidsinstelling ook verantwoordelijk voor "the development of the publishing industry (...) in Russia. FAPMC promotes Russian literature internationally and encourages stronger links between Russian and international publishers."¹¹

Relevante activiteiten

- Vertaalpolitiek Minkul'tury

Het FAPMC moet de vertaalpolitiek van het Minkul'tury in de praktijk brengen. Met betrekking tot de vertaalpolitiek voor 2012-2018 (zie 1.2.3.) neemt het FAPMC de eerste twee doelstellingen zelf voor zijn rekening en besteedt de derde doelstelling uit aan het Vertaalinstituut (Институт перевода; wordt besproken in 1.3.2.).

- Medeoprichter van het Vertaalinstituut
- Financiële steun

Het FAPMC sponsort het beurzensysteem en de Lees Rusland-prijs van het Vertaalinstituut.¹² Daarnaast financiert het gedeeltelijk volgende instellingen: Akademiya Rossika (Академия Россика), het Directoraat-generaal van Internationale Boekenbeurzen

¹⁰ <http://www.fapmc.ru/rospechat/rospechat/about/information.html>

¹¹ Brochure Rossica Translation Prize 2012 (<http://www.keepandshare.com/doc/4022522/rossica-prize-2012-brochure-pdf-may-23-2012-4-26-pm-6-3-meg?da=y>)

¹² <http://institutpervoda.ru/fevents/225464134/50> en <http://institutpervoda.ru/static/225464942/51>

(Генеральная дирекция международных книжных выставок-ярмарок), Puškinskij dom en Read Russia.¹³

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Het FAPMC is de hoofdorganisator van de Russische stand op de internationale boekenbeurzen. Elk jaar maakt het FAPMC een werkplan op waarin het agentschap haar activiteiten voor het komende jaar voorstelt.¹⁴ Volgens het werkplan voor 2013 zal het FAPMC de Russische deelname aan 24 internationale boekenbeurzen organiseren. Op twee à drie daarvan wil het FAPMC Rusland als eregast laten aantreden. In de jaarverslagen van het FAPMC is te lezen op hoeveel boekenbeurzen Rusland al dan niet als eregast werkelijk heeft deelgenomen.¹⁵

In deze paper wordt regelmatig verwezen naar de internationale boekenbeurzen en hun eregasten. Een aantal opmerkingen over deze internationale boekenbeurzen en hun eregast-programma zijn dus op zijn plaats.¹⁶

Het overgrote deel van de internationale boekenbeurzen heeft elk jaar een eregast. De eregast is een land dat een prominente plaats krijgt op de beurs. Het eregast-systeem zou een win-winsituatie moeten zijn voor het land dat eregast is en de boekenbeurs zelf. Enerzijds krijgt de boekenbeurs elk jaar weer een ander accent, anderzijds krijgt de eregast de kans om zijn (hedendaagse) literatuur, cultuur en uitgeversindustrie in de kijker te plaatsen.

Het eregast-programma biedt de eregast een platform om internationale relaties aan te knopen of te versterken. Zo kan de eregast zijn literatuur promoten en uiteindelijk het aantal vertalingen van zijn literatuur doen stijgen. Dat is meer dan waarschijnlijk de reden waarom er in het FCP 2012-2018 het ook een doelstelling is om twee keer per jaar eregast te worden op een internationale boekenbeurs.

De eregast organiseert én financiert zijn programma zelf. Meestal wordt daar een specifiek comité voor opgericht. De taken van dat comité worden in Rusland door het FAPMC uitgevoerd. Dat comité heeft minstens een jaar voorbereidingstijd, aangezien een land enkele jaren op voorhand tot eregast wordt benoemd.

Wanneer de boekenbeurs plaatsvindt, worden er presentaties, lezingen, conferenties en debatten gehouden over de literatuur, cultuur en uitgeversindustrie van de eregast. De eregast vaardigt ook een aantal vaderlandse auteurs af die hun werk voorstellen en interviews geven. Het eregast-programma is niet altijd beperkt tot de looptijd van de beurs: bij o.a. de Frankfurter Buchmesse is het programma gespreid over het hele jaar.

¹³ <http://academia-rossica.org/en/our-partners>, <http://readrussia2013.com/partners> en <http://www.pushkinskijdom.ru/> (Интернет-портал создан при финансовой поддержке Федерального Агентства по печати и массовым коммуникациям)

¹⁴ <http://www.fapmc.ru/rospechat/activities/pokazateli/plany.html>

¹⁵ <http://www.fapmc.ru/rospechat/activities/pokazateli/otchetny.html>, <http://www.fcpkultura.ru/report.php> en <http://www.fcpkultura.ru/activity.php>

¹⁶ Gebaseerd op <http://www.buchmesse.de/en/guestofhonour/about/>

1.3.1.2. *General'naja direkcija meždunarodnych knižnych vystavok-jarmarok*

Omschrijving

Het Directoraat-generaal van Internationale Boekenbeurzen (Генеральная дирекция международных книжных выставок-ярмарок; DGIB) is een orgaan van het FAPMC.¹⁷ Het is in binnen- en buitenland bij verschillende boekenbeurzen betrokken. Het DGIB probeert zo de import en export van auteursrechten aan te zwingelen, de publicatie van vertalingen in en uit het Russisch aan te moedigen en de relaties tussen uitgevers en boekenhandelaars te versterken. Het DGIB organiseert enkele Russische boekenbeurzen en -festivals, waaronder de Internationale Boekenbeurs van Moskou (Московская международная книжная выставка-ярмарка). Die boekenbeurs is vergelijkbaar met andere internationale boekenbeurzen zoals LBF, BEA en Frankfurter Buchmesse.

Relevante activiteiten

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Tot de oprichting van het FAPMC organiseerde het DGIB de Russische deelname aan de boekenbeurzen op eigen houtje. Nu gebeurt dat in samenwerking met het FAPMC. Hoe de werklust tussen het DGIB en het FAPMC precies is verdeeld, is onduidelijk.

Meer dan waarschijnlijk wordt het DGIB niet meer betrokken in de organisatie van de Russische stand op LBF en BEA. Sinds 2012 wordt de stand georganiseerd door het FAPMC, Akademie Rossika en het recente Read Russia-initiatief.

1.3.1.3. *Puškinskij dom*

Omschrijving

Het Instituut van de Russische literatuur (Институт русской литературы Российской Академии Наук) of Puškinhuis (Пушкинский дом) is een staatsinstelling en onderdeel van de Russische Academie van Wetenschappen (Российская Академия Наук).¹⁸ Het instituut houdt zich voornamelijk bezig met het wetenschappelijk onderzoek van de Russische literatuur. Er zijn verschillende departementen voor de verschillende periodes in de Russische literatuur: van Oudrussische literatuur tot Russische literatuur van de 21^e eeuw.

Relevante activiteiten

- Oprichter van het Internationaal Centrum voor Vertalers van Russische Literatuur (Международный центр переводчиков русской литературы на языки мира)
- Medeoprichter van het Vertaalinstituut

¹⁷ <http://mibf.ru/gd/temp/index.php?page=2> en <http://www.fapmc.ru/rospechat/rospechat/lwr/unitar/item132.html>

¹⁸ <http://translators-center.org/index.php/irli> en <http://www.pushkinskijdom.ru/>

- Organisatie vertaalseminaries¹⁹
- De Russische Canon (Русский канон)

De Russische Canon is een tweetalige website voor buitenlandse uitgeverijen, vertalers, docenten en studenten slavistiek. De website biedt informatie over o.a. zogenaamde vergeten Russische auteurs en literatuur.²⁰

1.3.1.4. *Meždunarodnyj centr perevodčikov russkoj literatury na jazyki mira*

Omschrijving

Het Internationaal Centrum voor Vertalers van Russische Literatuur (Международный центр переводчиков русской литературы на языки мира) werd opgericht door het Puškinskij dom en wordt geleid door Vsevolod Bagno, directeur van het Puškinskij dom.²¹ Het centrum zet zich in om de Russische cultuur populair te maken in het buitenland. Het spitst zich daarbij toe op de vertaling van Russische literatuur.²²

Relevante activiteiten

- Vertaalonderzoek²³
- Organisatie van vertaalseminaries²⁴
- Monitoring

Het centrum werkt aan een database van gepubliceerde en toekomstige vertalingen van Russische literatuur, van vertalers van Russische literatuur, van buitenlandse uitgeverijen die Russische literatuur uitgeven en van weinig vertaalde Russische auteurs.²⁵

- Vertaalprijzen.

Het centrum deelt vertaalprijzen uit in vier categorieën: beste prozavertaling, beste poëzievertaling, beste eerste prozavertaling en beste eerste poëzievertaling.²⁶ Zo probeert het centrum het aantal vertalers van Russische literatuur te consolideren.

Opmerking

We vermoeden dat het Internationaal Centrum voor Vertalers van Russische Literatuur niet meer actief is. De laatste activiteit op zijn website dateert al van december 2011. In 2010 kende het centrum zijn vertaalprijzen voor het laatst toe.

¹⁹ <http://institutperevoda.ru/docs/225464185>

²⁰ <http://institutperevoda.ru/docs/225464185>

²¹ <http://translators-center.org/index.php/about-the-translators-center>

²² <http://translators-center.org/index.php/tasks-center>

²³ <http://translators-center.org/index.php/seminars>

²⁴ <http://translators-center.org/index.php/tasks-center> en <http://translators-center.org/index.php/tasks-center>

²⁵ <http://translators-center.org/index.php/tasks-center> en <http://translators-center.org/index.php/monitoring>

²⁶ <http://translators-center.org/index.php/competition>

1.3.1.5. Fond “Russkij Mir”

Omschrijving

Russkij Mir (Fond “Russkij Mir”) werd in 2007 opgericht door het MID en het Minkomsvjaz’ op initiatief van Vladimir Putin.²⁷ Het fonds zet zich in voor de popularisatie en ondersteuning van de Russische taal en cultuur. Russkij Mir werkt vanuit een bepaalde ideologie. Het stelt zich voor als een internationaal project dat naar samenwerking streeft in Rusland en tussen Rusland en de rest van de wereld. Russkij Mir (letterlijk vertaald: de Russische wereld) bestaat volgens het fonds niet enkel uit etnische Russen, de inwoners van Rusland en Russische emigranten, maar ook uit alle buitenlanders die Russisch studeren en spreken.

Daarnaast maakt Russkij Mir deel uit van Ruslands soft-power-politiek. Kudors haalt het fonds aan als een voorbeeld “of the practical implementation of the concept “Russian World”.”²⁸ Het concept “Russkij Mir” zou een algemene band moeten smeden tussen Rusland en de Russische emigranten en de Russische cultuur uitdragen in de wereld. Dit concept vond zijn ingang in de jaren ’90. Sinds Putin aan de macht kwam in Rusland wordt het ook officieel gepromoot. Het fonds telt tegenwoordig al 89 Russische centra in 41 landen.²⁹

Relevante activiteiten

- Vertaalbeurzen

Om zijn doelstellingen te realiseren deelt Russkij Mir beurzen uit.³⁰ Het fonds verklaart dat het een aanzienlijk aantal beursaanvragen krijgt. Als gevolg daarvan heeft Russkij Mir prioriteiten gesteld. Daarom maken projecten die nauw aansluiten bij de doelen van het fonds, waaronder vertalingen van Russischtalige auteurs, de meeste kans op een beurs.

- Financiële steun

Russkij Mir is een partner van Akademija Rossika en financiert de site van het Internationaal Centrum voor Vertalers van Russische Literatuur.³¹

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Russkij Mir is sporadisch aanwezig op de internationale boekenbeurzen. Zo kwam het fonds op BEA 2010 zijn vertaalbeurzen voorstellen en op LBF 2011 gaf het fonds een les

²⁷ <http://www.ruskiymir.ru/ruskiymir/ru/fund/about> en brochure Fond “Russkij Mir”: Pjatiletie. Cifry i fakty. 2012. Moskva. (http://www.ruskiymir.ru/export/sites/default/ruskiymir/ru/fund/docs/Report_5.pdf)

²⁸ Kudors 2004: 4

²⁹ Brochure Fond “Russkij Mir”: Pjatiletie. Cifry i fakty. 2012. Moskva.

³⁰ <http://www.ruskiymir.ru/ruskiymir/ru/grants/regulation.html>

³¹ <http://academia-rossica.org/en/our-partners> en <http://translators-center.org/> (Сайт создан при финансовой поддержке фонда «Русский мир»)

Russisch.³² Maar op BEA 2012, LBF 2012 en Salon du Livre 2013 was het fonds dan weer niet aanwezig.³³

1.3.2. Privéinstellingen

Voor we de verschillende privéinstellingen beschrijven, moeten we nog een korte opmerking maken over de status van deze instellingen. Het Vertaalinstituut en het El'cin-centrum stellen zichzelf voor als non-profitorganisaties (некоммерческая организация), hoewel ze op (mede-)initiatief van de overheid zijn opgericht. We zouden ze daarom kunnen vergelijken met de parastatalen in België, semioverheidsinstellingen.³⁴ Minder duidelijk is wie precies Akademija Rossika en Read Russia heeft opgericht en welk aandeel de Russische overheid in de organisaties heeft. Het Michail Prochorov-fonds (Фонд Михаила Прохорова) omschrijft zich als een liefdadigheidsfonds (частный благотворительный фонд), maar dient meer dan waarschijnlijk als promotiemiddel voor zijn oprichter zelf, Michail Prochorov. Prochorov is naast miljardair en zakenman ook politicus en nam deel aan de jongste presidentsverkiezingen in Rusland.

1.3.2.1. *Institut perevoda*

Omschrijving

Het Vertaalinstituut (Институт перевода) is een non-profitorganisatie die de Russische literatuur promoot.³⁵ Het instituut steunt buitenlandse vertalers en uitgevers van Russische literatuur. Het Vertaalinstituut werd in 2011 opgericht door de volgende 13 organisaties: het FAPMC, het Puškinhuis, het El'cin-centrum, het Russische persagentschap RIA Novosti, het Russische televisiekanaal Russia Today, het Internationale Fonds "Nasledstvo L.N. Tolstoja", het Fonds voor Sociaaleconomische en Intellectuele Programma's, de Vereniging van Meesters van de Literaire Vertaling, de Alrussische Staatsbibliotheek van Buitenlandse Literatuur, het Literair Instituut A.M. Gor'kij, de Moskouse Linguïstische Staatsuniversiteit, de Staatsuniversiteit van Sint-Petersbrug en de Staatsuniversiteit voor Humane Wetenschappen.³⁶

Volgens Vladimir Grigor'ev, adjunct-directeur van het FAPMC, engageerde geen enkele van de verschillende instellingen die de vertaling uit het Russisch stimuleren zich om de afzonderlijke initiatieven te coördineren.³⁷ Bovendien werden vertalers van Russische literatuur niet gesteund door de overheid. Grigor'ev meent dat de oprichting van het Vertaalinstituut deze problemen oplost.

³² <http://academia-rossica.org/en/literature/book-expo-america/bea-2010> en <http://academia-rossica.org/en/literature/london-book-fair/13-april-lbf-events>

³³ <http://readrussia2012.com/london/bookfair>, <http://institutperevoda.ru/upfiles/phpWTr331.pdf> en <http://readrussia2012.com/bea/>

³⁴ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Parastatale>

³⁵ <http://institutperevoda.ru/static/225464695/52>

³⁶ <http://institutperevoda.ru/about/2/22>

³⁷ <http://ria.ru/education/20100903/271894213.html#ixzz2PZkBX2rC>

Relevante activiteiten

- Samenwerkingsplan om vertalingen en vertalers van Russische literatuur te steunen

In zijn visietekst (Концепция развития художественного перевода)³⁸ stelt het Vertaalinstituut dat de voorbije 20 jaar het aantal vertalingen van Russische klassieke en hedendaagse literatuur enorm is afgenomen. Het instituut noemt een aantal oorzaken die volgens hen verklaren waarom er minder buitenlandse interesse is in Russische literatuur:

- De Sovjet-Unie steunde en promootte de vertaling van Russische literatuur op een intensieve manier. In Rusland werden deze activiteiten na de val van de Sovjet-Unie echter niet voortgezet.
- De Russische klassieke literatuur wordt te weinig hervertaald, waardoor ze moeilijk te begrijpen is en buitenlandse lezers er geen voeling meer mee hebben.
- Er zijn minder (gespecialiseerde) vertalers van het Russisch doordat er minder vertalingen uit het Russisch worden gepubliceerd. De reden daarvoor is dat de financiële risico's voor buitenlandse uitgeverijen om vertalingen te publiceren veel groter zijn geworden.

Het Vertaalinstituut merkt terecht op dat de financiële risico's om vertalingen uit te geven groter zijn geworden. Sapiro stelt dat vertalingen in vergelijking met niet-vertalingen meer geld en tijd kosten.³⁹ Bovendien spelen er vooral commerciële belangen in de boekenproductie van een land, ondanks haar culturele belang.⁴⁰ Barslund wijst erop dat het belangrijk is om rekening te houden met de commerciële kant van vertalingen.⁴¹ Het is namelijk de uitgever die doorgaans de opdracht geeft om romans te vertalen. In haar artikel *Trends in the translation of a minority language: the case of Dutch* peilt Linn naar de motieven van Spaanse uitgevers om vertalingen uit het Nederlands te publiceren.⁴² De criteria die de uitgevers aanduiden, zijn overwegend van commerciële aard. Uitgevers lijken dus vooral vertalingen te publiceren waarmee ze denken weinig of geen risico te lopen om geld te verliezen.

Vervolgens beschrijft het instituut zijn aanpak om in samenwerking met andere instellingen vertalingen en vertalers van Russische literatuur te steunen en het aantal vertalingen uit het Russisch opnieuw te laten toenemen:

- Het Puškinskij dom organiseert vertaalseminaries en ontwikkelt de website De Russische Canon.
- Het Literair Instituut M.A. Gor'kij (Литературный институт М.А. Горького) biedt master classes literair vertalen aan.

³⁸ <http://institutpervoda.ru/docs/225464185>

³⁹ Sapiro 2012

⁴⁰ Hale 2007: 190

⁴¹ Barslund 2011: 144

⁴² Linn 2006: 27-39

- De Moskouse Linguïstische Staatsuniversiteit (Московский государственный лингвистический университет) neemt zich voor de literaire vertalers en redacteurs van de GOS-landen beter op te leiden door symposia over literaire vertaling te organiseren.
- Het Fonds voor Sociaaleconomische en Intellectuele Programma's (Фонд социально-экономических интеллектуальных программ) houdt een jaarlijks seminarie voor jonge schrijvers uit de GOS-landen. Vertaling zal een van de gespreksthema's zijn.
- Het Intergouvernementeel Fonds voor Humanitaire Samenwerking tussen de GOS-landen (Международный фонд гуманитарного сотрудничества государственных участников СНГ) verzorgt sinds 2009 de uitgave van De Klassieke Literatuur van de GOS-landen (Классика литератур СНГ). Dat is een boekenreeks waarin literatuur van de GOS-landen naar en uit het Russisch vertaald wordt. Verder organiseert het fonds vertaalfora en –seminaries.
- Het Vertaalinstituut pleit ervoor dat het Minobrnauki de stages van buitenlandse vertalers financiert.

De inspanningen van het Vertaalinstituut zelf worden in de volgende puntjes beschreven.

- Beurzensysteem

Het Vertaalinstituut biedt beurzen aan aan vertalers en uitgeverijen van Russische literatuur.⁴³ Elke beursaanvraag wordt door het FAPMC en het Vertaalinstituut in beschouwing genomen. De voorkeur gaat uit naar actuele vertalingen. Dat wil zeggen: nieuwe vertalingen van klassieke Russische literatuur, vertalingen van boeken die Russische en/of internationale literaire prijzen hebben gewonnen en vertalingen van nieuwe en originele literatuur. Op de site van het Vertaalinstituut staat een lijst met alle vertalingen van Russische literatuur die in 2012 met de steun van het instituut gepubliceerd zijn.⁴⁴ In 2012 werden er 51 vertalingen gepubliceerd met de hulp van het instituut.⁴⁵

- De Lees Rusland-prijs (премия «Читай Россию»)

De tweejaarlijkse Lees Rusland-prijs bekroont de beste vertalingen uit het Russisch in vier categorieën: klassieke Russische literatuur uit de 19^e eeuw, Russisch literatuur uit de 20^e eeuw (tot 1990), hedendaagse Russische literatuur (na 1990) en Russische poëzie.⁴⁶ De winnaar in een categorie bestaat telkens uit de vertaler en de uitgeverij die de vertaling publiceerde. Zij krijgen respectievelijk 5000 en 3000 euro.

Het aantal doeltalen is voorlopig nog beperkt. Voor 2014 zijn dat het Engels, Arabisch, Spaans, Italiaans, Chinees, Duits, Pools, Frans en Japans.

⁴³ <http://institutperevoda.ru//fevents/225464134/30>

⁴⁴ <http://institutperevoda.ru/static/225464674/35>

⁴⁵ Zie bijlage 2

⁴⁶ <http://institutperevoda.ru/static/225464942/51>

- Praktische steun aan vertalers en uitgevers

Het Vertaalinstituut steunt vertalers en uitgevers niet enkel financieel. Het instituut helpt uitgeverijen om auteursrechten te verkrijgen en informeert hen over minderbekende Russische auteurs en hun werk.⁴⁷ Daarnaast organiseert het verschillende vertaalseminaries en wetenschappelijke conferenties over vertalen, waaronder het jaarlijkse Internationale Congres van Literaire Vertalers.⁴⁸ Wanneer vertalers onderzoek moeten doen in Rusland voor een vertaling, kunnen ze beroep doen op het Vertaalinstituut om toegang te krijgen tot literaire archieven, musea en bibliotheken, om contact te leggen met de auteur en om een verblijfplaats te vinden.⁴⁹

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Het Vertaalinstituut wordt steeds meer betrokken bij de Russische stand op de internationale boekenbeurzen. In 2012 kwam het instituut op o.a. BEA zijn Lees-Rusland-prijs en beurzensysteem voorstellen.⁵⁰ Op Salon du Livre de Paris 2013 organiseerde het Vertaalinstituut samen met twee andere instellingen de Russische stand.⁵¹ Bovendien stond het instituut centraal in het Russische programma op de beurs. Het stelde er de Lees Rusland-prijs, de vertaalbeurzen en de vertalingen die met zijn steun zijn uitgegeven voor. Daarnaast organiseerde het instituut een aantal rondetafels en vertaalseminaries voor vertalers en uitgevers.

1.3.2.2. *Akademija Rossika*

Omschrijving

Het Akademija Rossika-fonds (Fond “Akademija Rossika”) is een Russisch-Britse non-profitorganisatie. Het fonds is opgericht in 2000 om de culturele banden tussen Rusland en het Westen te versterken. Akademija Rossika focust zich vooral op de Engelstalige wereld.⁵² Het wil het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten tonen wat de Russische cultuur inhoudt en op die manier meewerken aan een beter begrip van de Russische cultuur in het buitenland.

Om zijn doel te bereiken organiseert Akademija Rossika verschillende culturele evenementen en projecten rond film, hedendaagse kunst, muziek en literatuur.⁵³ Het fonds hecht veel belang aan de vertaling Russische literatuur: “From Pushkin to Pelevin, Dostoevsky to

⁴⁷ <http://institutpervoda.ru/docs/225464185>

⁴⁸ <http://institutpervoda.ru/fevents/5/31>

⁴⁹ <http://institutpervoda.ru/docs/225464185>

⁵⁰ <http://readrussia2012.com/bea/>

⁵¹ <http://institutpervoda.ru/upfiles/phpWTr331.pdf> en <http://institutpervoda.ru/news/225464956/25>

⁵² <http://academia-rossica.org/en/academia-rossica> en <http://academia-rossica.org/ru/academia-rossica2>

⁵³ Brochure Rossica Translation Prize 2012 (<http://www.keepandshare.com/doc/4022522/rossica-prize-2012-brochure-pdf-may-23-2012-4-26-pm-6-3-meg?da=y>)

Shishkin, Mayakovsky to Bykov – literature has always been Russia’s calling card and writers have been its most important ambassadors.⁵⁴

Relevante activiteiten

- SLOVO (фестиваль русской литературы СЛОВО)

Sinds 2009 organiseert het fonds het jaarlijkse festival SLOVO in Londen. In 2013 werd het festival uitgebreid naar Edinburgh. Het festival begon in 2008 als Week van de Russische taal en literatuur in Groot-Brittannië (Неделя русского языка и литературы в Великобритании). SLOVO promoot de Russische literatuur in het Verenigd Koninkrijk.⁵⁵ Er worden verschillende lezingen gehouden en activiteiten georganiseerd met betrekking op Russische literatuur. De sprekers zijn vaak Russische hedendaagse schrijvers. In 2013 waren o.a. Dmitrij Bykov en Michail Šiškin van de partij. Daarnaast is SLOVO een platform waar Russische schrijvers in contact komen met Britse uitgevers, vertalers en literaire agenten.

- Internationale Rossica-prijs (Международная премия Rossica)

Sinds 2005 wordt de Internationale Rossica-prijs toegekend voor de beste literaire vertaling uit het Russisch naar het Engels.⁵⁶ De vertaalprijs bedraagt 5000 pond en wordt gedeeld tussen de vertaler en de uitgever. De prijs wordt gesponsord door het FAPMC en het El’cin-centrum.

- Rossica-prijs voor jonge vertalers (Премия Rossica для молодых переводчиков)

De Rossica-prijs voor jonge vertalers bekroont sinds 2009 de beste literaire vertaling uit het Russisch naar het Engels door een vertaler jonger dan 24.⁵⁷ De winnaar krijgt 500 pond.⁵⁸

- Vertaalbeurzen

Akademija Rossika beheert de vertaalbeurzen van zijn partner Russkij Mir wat vertalingen naar het Engels betreft.⁵⁹

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

In samenwerking met het FAPMC en partner Read Russia organiseert Akademija Rossika de Russische deelname aan LBF (sinds 2009) en aan BEA (sinds 2010).⁶⁰

⁵⁴ Brochure 4th SLOVO Russian literature festival (<http://academia-rossica.org/en/literature/slovo-festival>)

⁵⁵ http://english.ruvr.ru/2013_03_04/Russian-book-fest-for-British-readers/

⁵⁶ <http://academia-rossica.org/ru/literature/rossica-resources/rossica-prize-rules>

⁵⁷ http://academia-rossica.org/ru/literature/young-prize-rus/prize_rules_rus

⁵⁸ Brochure Rossica Young Translators Award 2013 (<http://academia-rossica.org/assets/files/RUTA2013/RUTA%202013%20Brochure.pdf>)

⁵⁹ Brochure Russia Market Focus London Book Fair 2011 (<http://www.keepandshare.com/doc/3461013/russia-market-focus-brochure-pdf-january-19-2012-2-19-pm-5-3-meg?da=y>)

1.3.2.3. *Read Russia*

Omschrijving

Read Russia stelt zich voor als “a new initiative celebrating contemporary Russian literature and book culture, [which] offers American audiences opportunities to meet and engage with a new generation of Russia’s literary leaders and newsmakers.”⁶¹ Het initiatief ging van start in 2012 en wordt verdergezet in 2013. Het doel blijft hetzelfde: de Verenigde Staten (en in de praktijk ook het Verenigd Koninkrijk) laten kennismaken met de Russische literaire cultuur en erfenis. Daartoe steunt Read Russia 2013 de vertaling van Russische literatuur naar het Engels.⁶²

Relevante activiteiten

- De Russische Bibliotheek (The Russian Library)

De Russische bibliotheek bestaat uit 125 Engelse vertalingen van Russische fictie, poëzie en drama.⁶³ Het project gaat van start in de herfst van 2013. De Amerikaanse uitgeverij The Overlook Press, het FAPMC en Read Russia inc. (de sponsor van Read Russia in de Verenigde Staten) zetten hun schouders onder dit project. De keuze voor The Overlook Press is niet zonder reden. The Overlook Press publiceert hedendaagse Russische auteurs zoals Ljudmila Ulickaja en Ol’ga Slavnikova. Bovendien maakt Ardis Publishing Company, een uitgeverij gespecialiseerd in Russische literatuur, sinds 2002 deel uit van The Overlook Press.⁶⁴ Vladimir Grigor’ev zei over De Russische bibliotheek: “The Russian Library will bring to English-speaking audiences in one uniform edition the full canon of Russian literature. The initiative demonstrates Russia’s commitment to the support of Russian literature in the United States and the rest of the English-speaking world.”

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Read Russia organiseert sinds 2012 in samenwerking met het FAPMC en Akademija Rossika de Russische deelname aan LBF en BEA. Read Russia is tegelijk de naam van de Russische stand en omvat de culturele en literaire evenementen die de stand organiseert.

Read Russia is duidelijk op de Angelsaksische wereld en vooral op de Verenigde Staten gericht. Dat leren we uit de manier waarop het initiatief zich omschrijft, maar ook uit de naam van de Russische stand op LBF en BEA. Net zoals op alle andere boekenbeurzen, heette de Russisch stand op LBF en BEA Boeken uit Rusland (Книги из России). Maar

⁶⁰ Brochure Russia Market Focus LBF 2011 en <http://readrussia2013.com/partners>

⁶¹ <http://readrussia2013.com/about/about-read-russia-2012>

⁶² <http://www.readrussia2013.com/about>

⁶³ <http://readrussia2013.com/news/overlook-press-and-read-russia-announce-new-russian-literature-project> en <http://readrussia2013.com/about/russian-library>

⁶⁴ <http://www.overlookpress.com/overlook-specialties/ardis.html>

vanaf 2010 (LBF) en 2011 (BEA) veranderde de naam naar Read Russia.⁶⁵ Op andere beurzen blijft de naam Boeken uit Rusland behouden. Dat was opnieuw het geval op Salon du Livre de Paris 2013.⁶⁶

- Literaire evenementen

Read Russia organiseert ook literair-culturele evenementen buiten de boekenbeurzen. Zo organiseerde Read Russia dit jaar in New York de lezing *A rebel with a cause: alternative youth culture in Russia and the US* en een voorstelling van *An invitation for me to think*, een boek met vertalingen van gedichten van Aleksandr Vvedenskij.⁶⁷

1.3.2.4. El'cin centr

Omschrijving

Het El'cin-centrum (Президентский центр Б.Н. Ельцина of Ельцин центр) werd in 2008 opgericht op initiatief van de overheid als non-profit organisatie (parastatale).⁶⁸ Het centrum volgt het El'cin-fonds op, dat 8 jaar voordien werd opgericht. Het El'cin centr bewaart en bestudeert de erfenis van de eerste president van Rusland, Boris El'cin, en promoot het presidentieel instituut in Rusland. Daarnaast steunt het verschillende educatieve, culturele en wetenschappelijke projecten.

Relevante activiteiten

- Medeoprichter van het Vertaalinstituut
- Financiële steun aan vertaalprijzen en andere initiatieven

Het El'cin centr financiert de Lees Rusland-prijs, de Rossika-prijs, de Russofonija-prijs (премия «Руссофония») en een aantal andere vertaalprijzen (Русская литература в Испании, премия «Россия-Италия. Сквозь века», «премия им. Н.В. Гоголя в Италии», «премия им. И.С. Тургенева»).⁶⁹ Daarnaast sponsort het centrum Read Russia en TRANSCRIPT.⁷⁰

- Betrokkenheid bij boekenbeurzen

Occasioneel maakt het El'cin-centrum zijn opwachting op de boekenbeurzen in het kader van de activiteiten die de Russische stand organiseert. Op LBF 2011 hield het centrum o.a. een lezing over Boris El'cin.⁷¹ Het jaar daarop was het El'cin-centrum echter niet aanwezig op LBF.⁷² Vermoedelijk is het centrum enkel aanwezig als een van de projecten

⁶⁵ <http://academia-rossica.org/en/literature/book-expo-america-2011> en <http://academia-rossica.org/en/literature/london-book-fair-2010>

⁶⁶ <http://www.mibf.ru/index.php?id=336>

⁶⁷ <http://www.readrussia2013.com/newyork>

⁶⁸ <http://www.yeltsincenter.ru/o-prezidentskom-tsentre>

⁶⁹ Buklet o centre <http://www.yeltsincenter.ru/buklet-o-tsentre> en <http://www.yeltsincenter.ru/premii>

⁷⁰ <http://www.yeltsincenter.ru/premii> en <http://readrussia2012.com/partners>

⁷¹ <http://academia-rossica.org/en/literature/london-book-fair/programme-at-the-lbf>

⁷² <http://academia-rossica.org/en/literature/london-book-fair/programme>

die het sponsort, wordt voorgesteld. Dat was het geval op Salon du Livre 2013, waar de Russofonija-prijs in de schijnwerpers werd gezet.⁷³

1.3.2.5. Fond Michaila Prochorova

Omschrijving

Het Michail Prochorov-fonds (Фонд Михаила Прохорова) is een particulier liefdadigheidsfonds dat in 2004 opgericht werd door Michail Prochorov.⁷⁴ Zijn fonds steunt nieuwe culturele organisaties en initiatieven in Rusland en promoot de Russische cultuur in de wereld. Het Prochorov-fonds is actief in hedendaagse kunst, sport, gezondheid, onderwijs en cultuur.

Relevante activiteiten

- **TRANSCRIPT**

TRANSCRIPT is een van de projecten van het fonds om de Russische cultuur in het buitenland te promoten.⁷⁵ Dat project stimuleert sinds 2009 de vertaling van Russische literaire en wetenschappelijke werken. Het subsidieert de vertaling van Russische fictie, poëzie en kinderliteratuur, maar ook van Russische wetenschappelijke teksten (geschiedenis, sociologie, filosofie, politieke wetenschappen, etc.).

Een comité van experts binnen het fonds beslist of een vertaling al dan niet de aangevraagde subsidies ontvangt. De voorkeur gaat uit naar de vertaling van innovatieve, experimentele en intellectuele hedendaagse Russische literatuur en nog onvertaalde of weinig bekende klassieke Russische literatuur.

Het fonds betaalt volledig of gedeeltelijk de vertaling en de kosten om het auteursrecht te bemachtigen voor fictie en poëzie. Voor non-fictie geldt hetzelfde, en het fonds betaalt daarboven nog een deel van de druk- en redactiekosten.

Het fonds steunde tussen 2009 en 2012 269 vertalingen uit het Russisch (zie hoofdstuk 3).

1.4. Conclusie

De hypothese van deze paper was dat Rusland een specifieke, literaire vertaalpolitiek voert, en dat er een bewuste politiek bestaat ten opzichte van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten.

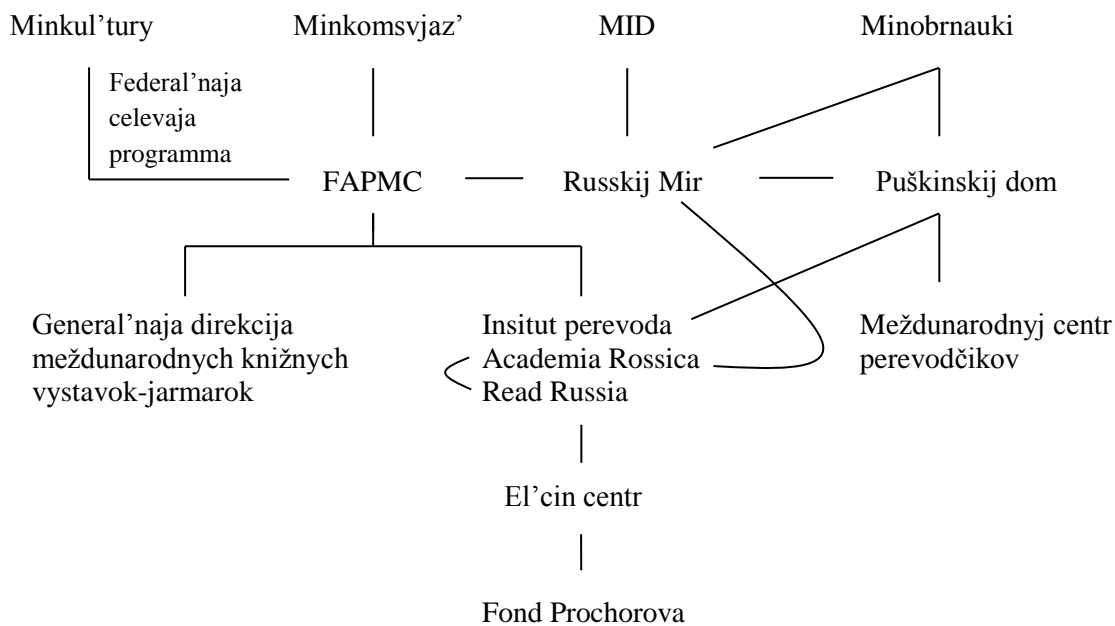
Een eerste conclusie is dat het eerste deel van de hypothese klopt: er bestaat inderdaad een bewuste Russische (literaire) vertaalpolitiek die voortvloeit uit een betrekkelijk consistent geheel van enerzijds overheidsinstellingen en anderzijds privéorganisaties. De

⁷³ <http://institutperevoda.ru/upfiles/phpWTr331.pdf>

⁷⁴ <http://www.prokhorovfund.com/> en <http://www.prokhorovfund.com/fund/mission/>

⁷⁵ <http://www.prokhorovfund.ru/fund/news/647/> en <http://prokhorovfund.com/projects/own/195/>

privéorganisaties ontvangen vrijwel altijd overheidssteun. Er bestaat wisselwerking tussen het vertaalbeleid dat de overheid voert en de activiteiten die de verschillende agentschappen in de praktijk ondernemen om het aantal Russische vertalingen naar buitenlandse talen te verhogen. Deze financiële en organisatorische wisselwerking kwam vooral op gang nadat de overheid een bewuste politiek begon te voeren (FCP 2006-2011 en FCP 2012-2018). Het Vertaalinstituut toont goed aan op welke manier overheid en privéorganisaties met elkaar verbonden zijn. Het Prochorov-fonds daarentegen sluit enkel aan bij het sterk vervlochten geheel omdat het El'cin centr zijn vertaalbeurzen steunt. De volgende figuur brengt de Russische vertaalpolitiek in kaart:

Het tweede deel van de hypothese kunnen we noch bevestigen, noch ontkrachten. Aan de ene kant voert de overheid geen aparte vertaalpolitiek die op het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten is gericht. In het FCP 2006-2011 en 2012-2018 is enkel sprake van een algemeen beleid. Aan de andere kant lijkt er wel een duidelijke onderscheid te bestaan tussen de Russische activiteit op LBF en BEA enerzijds, en de resterende internationale boekenbeurzen anderzijds. De Russische stand op boekenbeurzen buiten de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk heet systematisch Knigi iz Rossii, terwijl op BEA en LBF de stand Read Russia heet. Daarnaast hebben Akademiya Rossika en Read Russia vrijwel uitsluitend aandacht voor de Angelsaksische landen. Bovendien heeft het Vertaalinstituut in 2012, zoals we zullen zien in hoofdstuk 3, vooral vertalingen naar het Engels gesubsidieerd. Dit zou misschien kunnen wijzen op een verschil in belang voor Rusland tussen de Engelse vertaalmarkt en andere vertaalmarkten.

2. Het beleid in de praktijk: Rusland op LBF 2011 en BEA 2012

2.1. Inleiding

In dit deel onderzoeken we de Russische vertaalpolitiek in de praktijk. We gaan na of er een correlatie bestaat tussen de verhoogde activiteiten van Rusland op LBF 2011 en BEA 2012 en het aantal gepubliceerde literaire vertalingen uit het Russisch naar het Engels tussen 2008 en 2012.

Eerst schetsen we een theoretisch kader van vertaalde literatuur op nationaal en internationaal vlak. Daarna beschrijven we de problemen rond (correcte) vertaalstatistieken in het Verenigd Koninkrijk en Ierland (VK) en de Verenigde Staten (VS). Ten slotte, gaan we na hoeveel Russische vertalingen er in het VK en de VS tussen 2008 en 2013 zijn verschenen.

2.2. Theoretische achtergrond

In *The position of translated literature in the literary polysystem* beschrijft Even-Zohar vertaalde literatuur als een subsysteem van een dynamisch, literair polysysteem.⁷⁶ Vertaalde literatuur kan bijgevolg twee posities innemen: centraal of perifeer. Even-Zohar merkt wel op dat het systeem van vertaalde literatuur gelaagd (“stratified”) is.⁷⁷ Zo namen vertalingen uit het Russisch in het interbellum een centrale positie in in het Hebreeuwse polysysteem, terwijl vertalingen uit o.a. het Engels perifeer waren.

Vertaalde literatuur is doorgaans perifeer.⁷⁸ Dat betekent dat vertaalde literatuur weinig invloed heeft en gemodelleerd wordt naar de doelliteratuur en -cultuur (doeltekstgericht). Maar vertaalde literatuur kan ook centraal komen te staan. Dan zal er in de eerste plaats adequaat worden vertaald (brontekstgericht). Er zijn drie omstandigheden waarin vertaalde literatuur een centrale positie kan innemen: 1) wanneer een literatuur jong is, 2) wanneer een al tot ontwikkeling gekomen literatuur perifeer is in de bredere literaire hiërarchie en 3) wanneer een literatuur in een crisis zit.⁷⁹

Terwijl Even-Zohar vertaalde literatuur eerder op nationaal vlak onderzoekt, analyseert Heilbron vertaalde literatuur vanuit een internationale invalshoek.⁸⁰ Heilbron sluit inhoudelijk aan bij Even-Zohar, maar zet zich ook tegen hem af: “(...) to understand the role of translations in a target culture, it is by no means sufficient to analyze them as being part of the literary system of the target culture. It is essential (...) to consider target cultures as a part of an international system, of a global constellation of language groups and of national or supranational cultures”.⁸¹

⁷⁶ Even-Zohar 2004: 199-204

⁷⁷ Even-Zohar 2004: 202

⁷⁸ Even-Zohar 2004: 202

⁷⁹ Even-Zohar 2004: 200-201

⁸⁰ Heilbron 2010: 304-316

⁸¹ Heilbron 2010: 315

Heilbron gaat uit van een hiërarchisch en dynamisch “world-system of translation”.⁸² De basiseenheden van het systeem zijn taalgroepen en het onderzoeksobject is de structuur van vertaalstromen tussen de verschillende taalgroepen. De verschillende talen of taalgroepen kunnen drie posities innemen: centraal, semi-perifeer of perifeer. Hoe meer boeken er vertaald zijn in een bepaalde taal, hoe centraler die taal is. “Centrality” heeft nog vier andere implicaties:⁸³

1. Er gaan meer vertalingen van de kern naar de periferie. Met andere woorden: er wordt meer vertaald uit een centrale taal dan uit een (semi-)perifere taal.
2. Hoe centraler een taal, hoe meer verschillende soorten boeken uit die taal worden vertaald.
3. Communicatie tussen (semi-)perifere taalgroepen verloopt in de eerste plaats langs het centrum.
4. De vertaling van een boek uit de ene perifere taal naar de andere is afhankelijk van wat er al vertaald is uit deze perifere talen in centrale talen.

Aangezien het om een dynamisch systeem gaat, kan de positie van een taal veranderen. De positie van een taal kan abrupt veranderen wanneer ze afhankelijk is van politieke macht of een regime. Zo verloor het Russisch na de val van de Sovjet-Unie zijn centrale positie. Doorgaans veranderen de posities echter over een langere tijdsperiode.

Op basis van o.a. Heilbrons kern-periferie model concludeert Sapiro dat de markt van vertaalde literatuur asymmetrisch is.⁸⁴ Maar ze merkt wel op dat “[t]hough useful at a macro level, the core-periphery model cannot explain variations within the national publishing fields”.⁸⁵

De nationale boekenmarkten zijn stuk voor stuk gestructureerd volgens de oppositie tussen twee polen: de kleinschalige en grootschalige circulatie.⁸⁶ Sapiro baseert zich op onderzoek van Pierre Bourdieu.⁸⁷ De grootschalige circulatie is onderworpen aan de wetten van de markt. Uitgeverijen aan deze pool van de tegenstelling laten zich vooral leiden door commerciële motieven. Ze zijn in de eerste plaats gericht op winst maken. Aan de andere pool, de kleinschalige circulatie, nemen uitgeverijen eerder esthetische of intellectuele criteria in acht.

Sapiro stelt dat het aantal conglomeraten in de (Anglo-Amerikaanse) uitgeversindustrie steeds toeneemt.⁸⁸ Die uitgeversconglomeraten kunnen we situeren rond de pool van de grootschalige circulatie. Ze publiceren heel weinig vertalingen, want vertalingen kosten meer tijd en geld. Het zijn daarom vooral kleine, onafhankelijke uitgevers die vertalingen publiceren. Of zoals Schulte schrijft: “The burden of bringing new international writers onto

⁸² Heilbron 2010: 308

⁸³ Heilbron 2010: 311

⁸⁴ Sapiro 2012: 32-38

⁸⁵ Sapiro 2012: 35

⁸⁶ Sapiro 2008: 160

⁸⁷ Bourdieu 2008: 123-153

⁸⁸ Sapiro 2012

the American [and, one should also add, British] market falls upon the small presses”.⁸⁹ Voor zulke uitgeverijen komt winst niet op de eerste plaats. Vertalingen uitgeven is en blijft echter een kostelijk zaak.⁹⁰ Als gevolg daarvan moeten kleine uitgeverijen vaak op zoek naar financiële steun.

2.3. Gebrek aan vertaalstatistieken in VK en VS

Recent publiceerde Literature Across Frontiers (LAF), een instelling die een platform biedt om een interculturele dialoog te ontwikkelen via literatuur en vertaling⁹¹, *Three percent? Publishing data and statistics on translated literature in the United Kingdom and Ireland*, een onderzoek van Jasmine Donahaye. Dat onderzoek bevestigt de problemen die we ondervonden in de zoektocht naar vertaalstatistieken.

Donahaye vertrekt van de stelling dat slechts 3 % van alle boeken die in het VK worden gepubliceerd vertalingen zijn. In de VS zou er zich een gelijkaardige situatie voordoen.⁹² Volgens Donahaye zijn er echter geen “hard data” (vertaalstatistieken) om de 3 %-stelling na te gaan.⁹³ Daarom doet Donahaye een aantal voorstellen om de gebrekkige vertaalstatistieken in het VK op te lossen. In bijna alle andere Europese landen worden vertaalstatistieken op een systematische manier verzameld en geanalyseerd.⁹⁴ Donahaye bespreekt de verschillende instellingen die informatie over vertalingen (kunnen) leveren. Onderstaand schema⁹⁵ toont welke weg vertaaldata afleggen:

Fig. 1.1

Uiteindelijk komen de data terecht bij de British National Bibliography (BNB) en Index Translationum, de internationale bibliografie van vertalingen⁹⁶. Maar net daar zit de kern van

⁸⁹ Schulte 1990 geciteerd in Hale 2007: 192

⁹⁰ Sapiro 2012

⁹¹ <http://laf.ohdev.co.uk/about/>

⁹² <http://www.rochester.edu/College/translation/threepcent/index.php?s=about>

⁹³ Donahaye 2012: 7

⁹⁴ Ibidem

⁹⁵ Donahaye 2012: 17

⁹⁶ http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=7810&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

het probleem: “However, even if the data provided were complete and comprehensive, and maintained in its detail through each level and intermediary, the BNB and the Index Translationum are still not wholly accessible to or useable by the general researcher without specialist help and time-consuming data acquisition and collation”.⁹⁷ Bovendien merkt Donahaye op dat de vertaalstatistieken van de Index Translationum en de BNB helemaal niet overeenkomen.⁹⁸

Donahaye stelt drie maatregelen voor om de huidige situatie in de VK te verbeteren:⁹⁹

1. De bestaande data moeten meer toegankelijk worden.
2. Vooral uitgeverijen moeten (meer) gedetailleerde en meer volledige informatie over de vertalingen die ze publiceren, aanbieden.
3. Uitgeverijen, de BNB en de organisaties die de BNB van data voorzien, moeten het belang van uitgebreide, statistische en bibliografische vertaaldata inzien en ze ook vrijgeven.

Donahayes onderzoek heeft betrekking op het VK. Een gelijkaardig onderzoek voor de VS zou ook erg nuttig zijn. Het is niet zeker of er zich in de VS soortgelijke problemen rond vertaalstatistieken stellen. *Three Percent*, een initiatief van de universiteit van Rochester dat sinds 2008 aan een vertaaldatabase werkt, lijkt dat echter te bevestigen: “Three Percent was named after the oft-cited statistic (...) that only 3% of books published in the U.S. are translations (...), but we had no way of confirming our suspicions—*there were no real records of the number of translations published from year to year*” (mijn nadruk).¹⁰⁰

2.4. Aantal vertalingen uit het Russisch in VK en VS: 2008-2012

2.4.1. Methode

In deze paragraaf onderzoeken we hoeveel literaire vertalingen uit het Russisch er zijn gepubliceerd in het VK en de VS tussen 2008 en 2012. Hiervoor maakten we gebruik van de online catalogi van de Britse en Amerikaanse nationale bibliografieën, respectievelijk The British National Bibliography (BNB) en Library of Congress (LoC).¹⁰¹ In haar onderzoek noemt Donahaye de BNB “the most complete database relevant to this study”.¹⁰² We nemen aan dat de nationale bibliografieën van het VK en de VS inderdaad de meest complete bronnen van vertaalgegevens zijn, hoewel ze weinig toegankelijk zijn (zie citaat Donahaye vorige paragraaf). Voor beide de nationale bibliografieën zijn we na een trial-and-errorproces tot een specifieke zoekmethode gekomen om zo weinig mogelijk vertalingen uit te sluiten.

⁹⁷ Donahaye 2012: 17

⁹⁸ Donahaye 2012: 13

⁹⁹ Donahaye 2012: 19

¹⁰⁰ <http://www.rochester.edu/College/translation/threepersent/index.php?s=database>

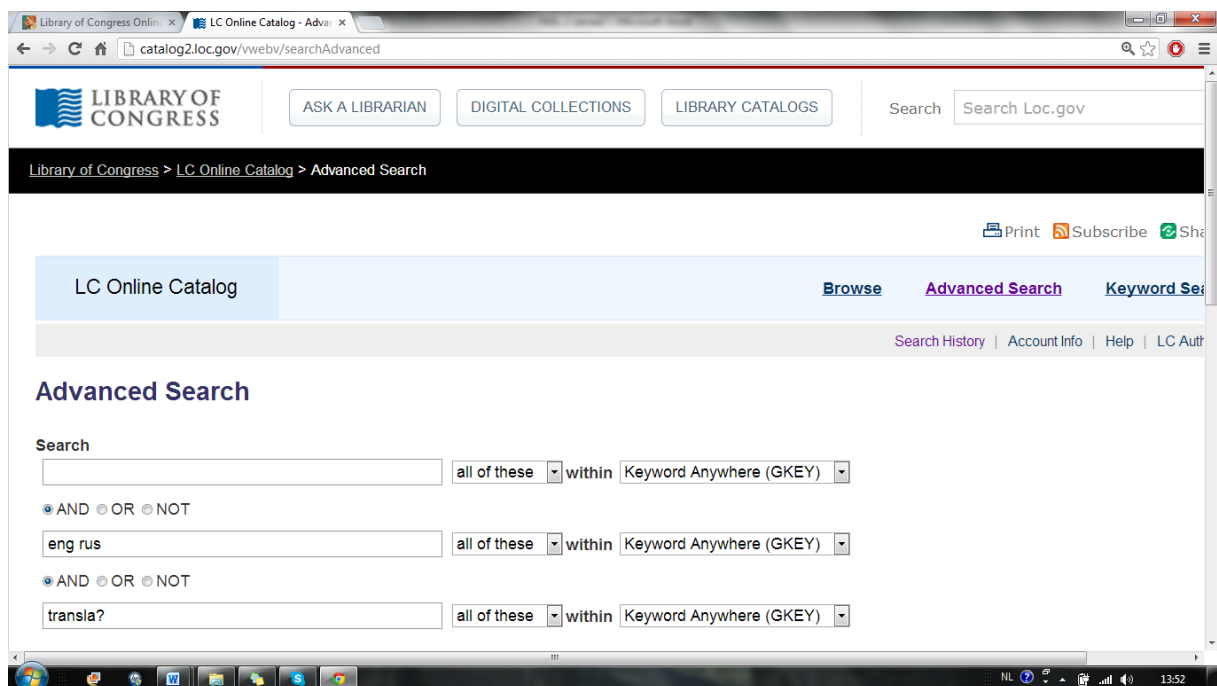
¹⁰¹ <http://bnb.bl.uk/> (BNB) en <http://catalog2.loc.gov/> (Library of Congress)

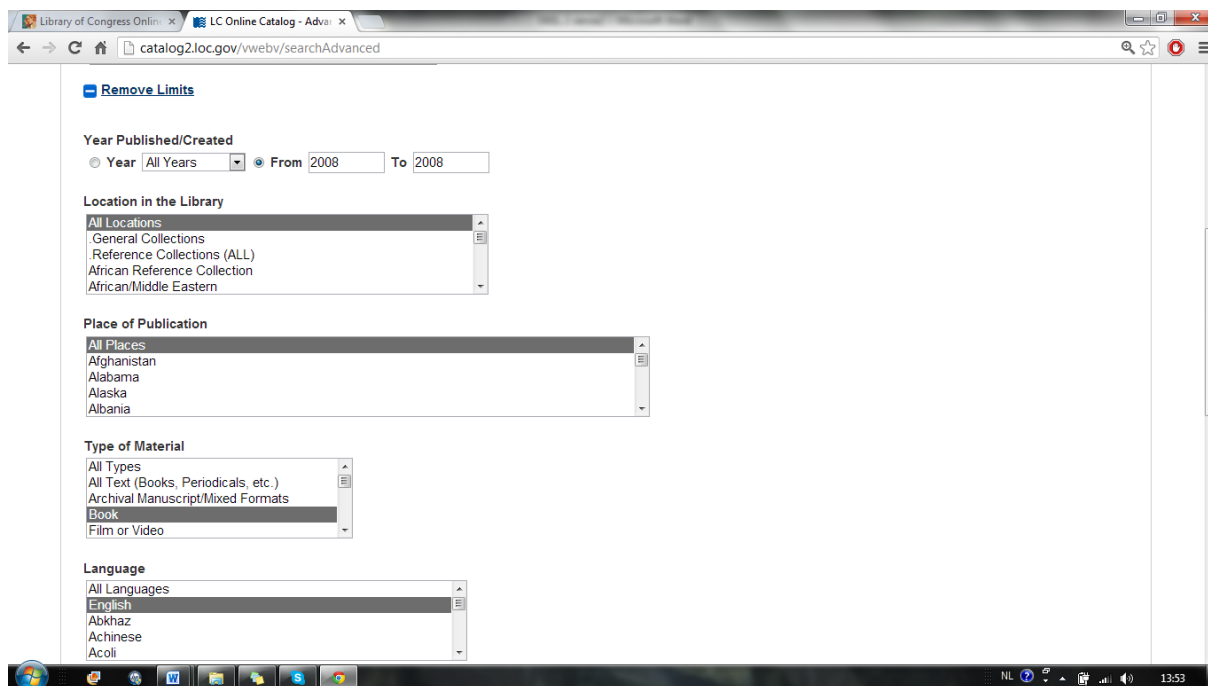
¹⁰² Donahaye 2012: 12

Met betrekking tot de BNB zijn we als volgt te werk gegaan. Bij *advanced search* werden drie zoektermen ingegeven: *anywhere/contains/russian*, *anywhere/contains/translated* en *Publication Year/contains/2008, 2009, 2010, 2011, 2012* (er werd dus voor elk jaar apart gezocht). Bij *material type* werd *books* geselecteerd.

In de catalogus van de LoC vulden we bij *advanced search* twee zoektermen in: *eng rus/all of these/Keyword Anywhere* en *transla?/all of these/Keyword Anywhere*. Er werden ook nog drie *search limits* ingesteld: 1) *Years: from yyyy to yyyy* (er werd apart gezocht voor 2008, 2009, 2010, 2011 en 2012), 2) *Material type: book* en 3) *Language: English*.

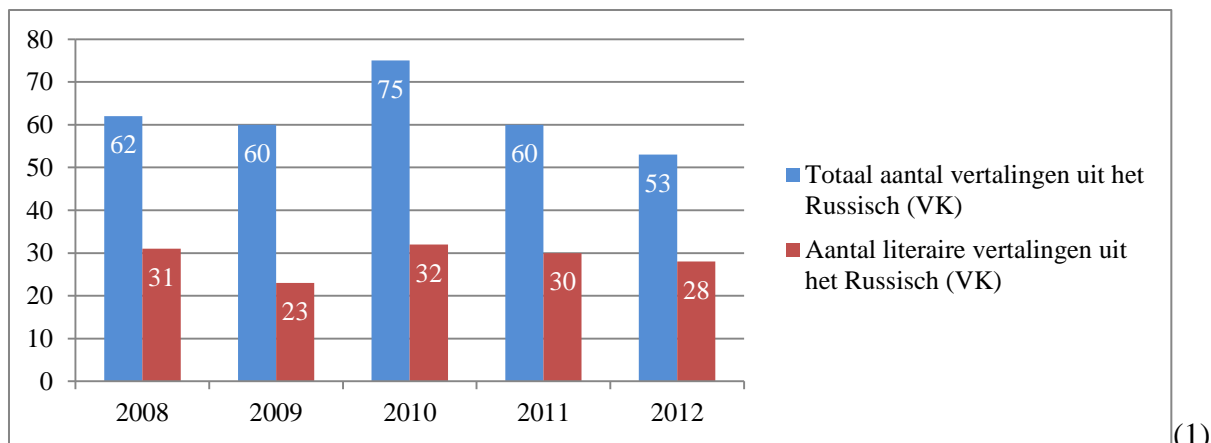
Beide zoekopdrachten genereerden ook niet-literaire vertalingen. We hebben de vertalingen van Russische literatuur er handmatig uitgefilterd. In dit onderzoek wordt literatuur begrepen als fictie, poëzie en drama. Memoires, (auto)biografieën, klassieke literatuur (zoals epossen en volksverhalen), kinderliteratuur, etc. worden dus niet meegerekend.

2.4.2. Resultaten

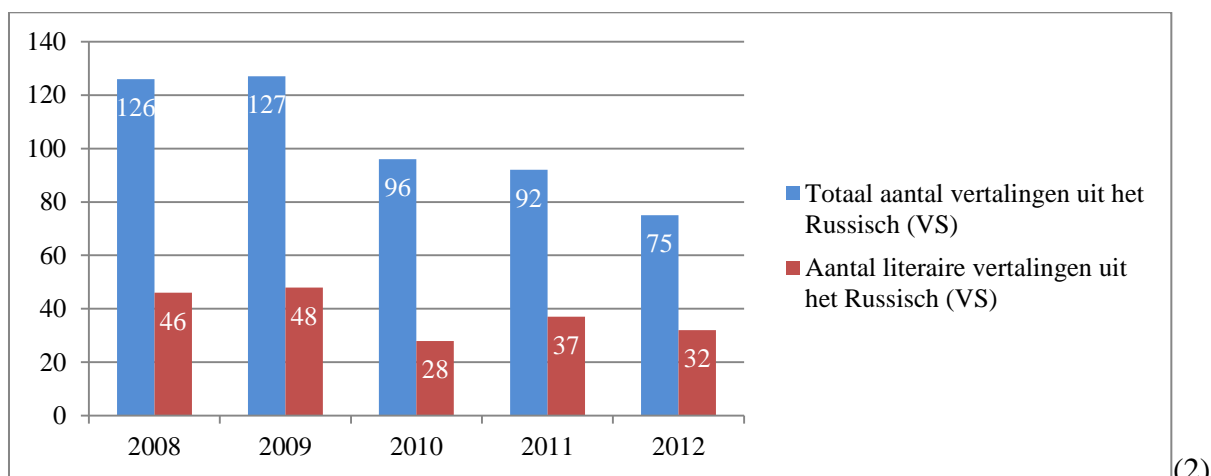
Tussen 2008 en 2012 verschenen er in totaal 145 literaire vertalingen uit het Russisch in het VK en 192 in de VS. Dat komt neer op een jaarlijks gemiddelde van 29 literaire vertalingen uit het Russisch in het VK en 38,2 in de VS. Inmiddels hebben de BNB en de LoC hun data waarschijnlijk al weer aangevuld. We doorzochten de BNB tussen 26 en 27 april en in de LoC tussen 29 en 30 april 2013. De resultaten worden in detail weergegeven in tabel 1.

Tabel 1	Aantal literaire vertalingen uit het Russisch		Totaal aantal vertalingen uit het Russisch	
	VK	VS	VK	VS
2008	31	46	62	126
2009	23	48	60	127
2010	32	28	75	96
2011	30	37	60	92
2012	28	32	53	75
Totaal	145	192	310	516

In de volgende twee staafdiagrammen staan bovenstaande gegevens er zo uit:

(1)

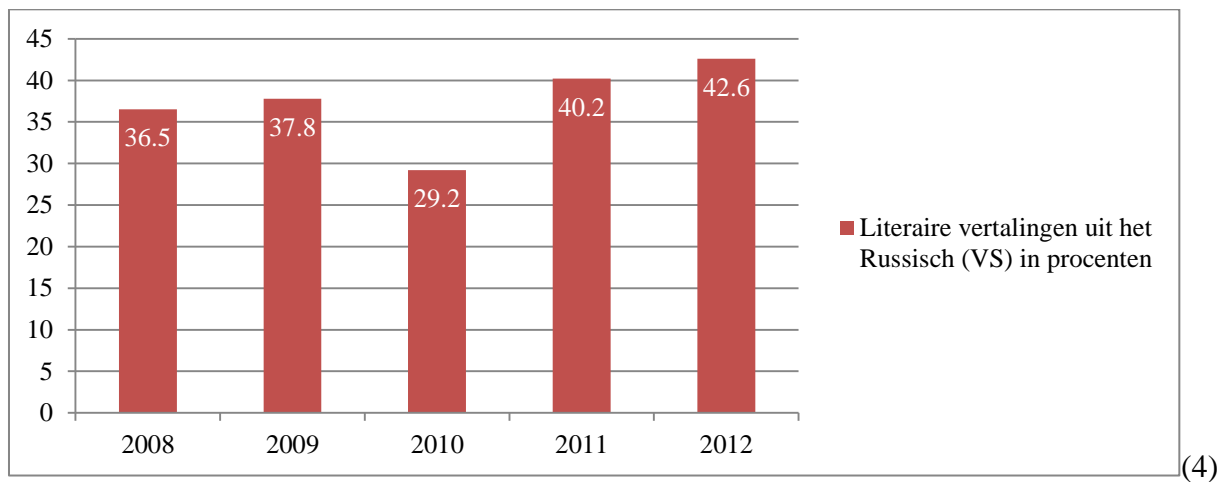
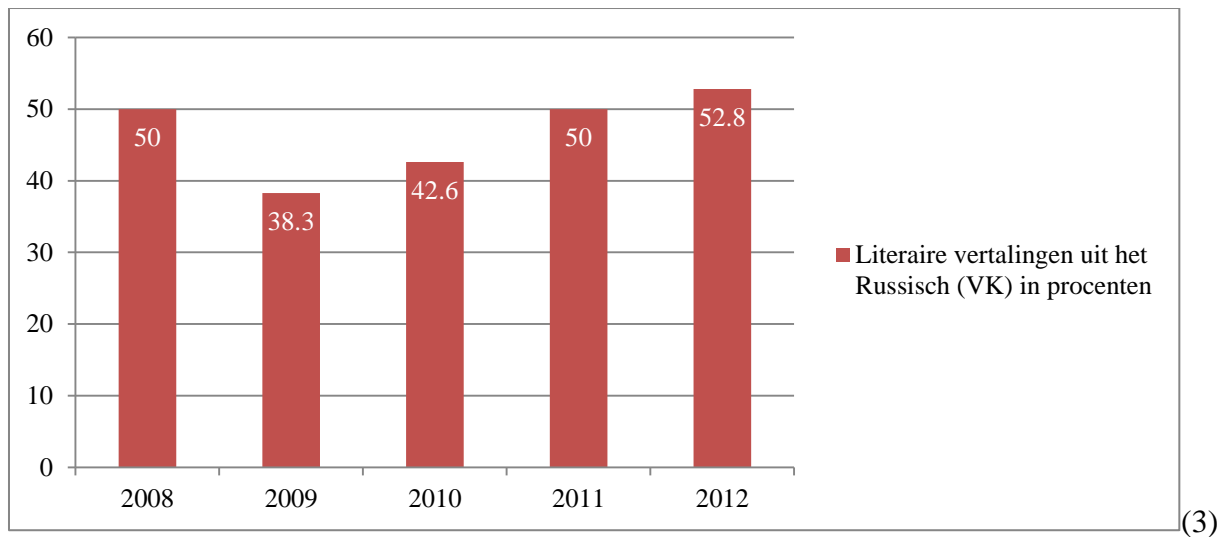
(2)

Een kleine kanttekening: het totaal aantal vertalingen dat de BNB en Library of Congress weergaven, bestaat niet helemaal uit vertalingen met als brontaal Russisch en als doeltaal Engels. Er is een zeer klein aantal vertalingen die in de lijsten staan, terwijl ze daar eigenlijk niet horen. Een voorbeeld met betrekking tot de BNB: in de lijst van 2011 komt de vertaling *The life of an unknown man* (Vie d'un homme inconnu) van Andreï Makine voor. De brontaal van het boek is het Frans, en niet het Russisch.

Als we het totaal aantal vertalingen statistisch gelijkstellen, kunnen we het aantal gepubliceerde literaire vertalingen uit het Russisch in het VK en de VS correcter vergelijken. Er worden immers niet elk jaar evenveel vertalingen gepubliceerd. Bovendien zijn de data van de laatste jaren ook minder volledig. Tabel 2 toont hoeveel procent literaire vertalingen per jaar in het VK en de VS verschenen tussen 2008 en 2012.

Tabel 2	Aantal literaire vertalingen uit het Russisch (in %)	
	VK	VS
2008	50,0%	36,5%
2009	38,3%	40,2%
2010	42,6%	29,2%
2011	50,0%	40,2%
2012	52,8%	42,6%

Deze gegevens worden visueel voorgesteld in onderstaande grafieken:

2.4.3. Conclusie

Rusland was de eregast op LBF in 2011 en op BEA in 2012. In het VK neemt het aantal literaire vertalingen vanaf 2009 steeds toe. In de VS doet dezelfde trend zich voor vanaf 2010. Op basis van bovenstaande gegevens lijkt er inderdaad een correlatie te bestaan tussen het aantal gepubliceerde, literaire vertalingen uit het Russisch en de activiteit van Rusland op LBF en BEA, want

- Zowel in het VK als in de VS groeit het aantal literaire vertalingen uit het Russisch in het jaar waarin Rusland eregast was op LBF en BEA ten opzichte van het jaar voordien.
- Het aantal literaire vertalingen uit het Russisch in het VK in 2012 is groter dan in 2011, toen Rusland eregast was op LBF.
- Rusland nam in 2010 voor het eerst deel aan BEA. Het aantal literaire vertalingen dat in de VS het jaar nadien gepubliceerd werd is groter dan in 2010.

3. De meest uitgegeven Russische auteurs in VK en VS: 2008-2012

3.1. Inleiding

In een artikel op de website van *The Moscow Times* dat over de Russische deelname aan LBF 2011 berichtte, stelde de auteur: “(...) while Russian literary giants such as Anton Chekhov, Leo Tolstoy and Fyodor Dostoyevsky are well represented in English-language publishing, their modern counterparts are not, with a few notable exceptions such as (...) Boris Akunin.”¹⁰³ In dit derde en laatste deel van de paper wordt onderzocht welke Russische auteurs het meest worden uitgegeven in het VK en de VS en of de bovenstaande stelling klopt of niet.

Daarnaast gaan we na welke vertalingen uit het Russisch gesteund worden aan de hand van het Vertaalinstituut en het Prochorov-fonds. Van de besproken instellingen duiden enkel het Vertaalinstituut en het Michail Prochorov-fonds expliciet een voorkeur aan. Het Vertaalinstituut geeft in de eerste plaats beurzen aan nieuwe vertalingen van klassieke Russische literatuur, vertalingen van boeken die Russische en/of internationale literaire prijzen hebben gewonnen en vertalingen van nieuwe en originele literatuur. Het Prochorov-fonds steunt vooral de vertaling van innovatieve, experimentele en intellectuele hedendaagse Russische literatuur en nog onvertaalde of weinig bekende klassieke literatuur.

3.2. Tabellen

In tabel 1 staan de meest gepubliceerde Russische auteurs in het VK en de VS en de meest gepubliceerde (Russische) auteurs in Rusland naast elkaar. De tabel bestaat uit vertaalgegevens die we zelfstandig verzamelden en publicatiecijfers van het Knižnaja palata (Книжная палата).

Tabel 1	Meest gepubliceerde Russische auteurs ¹⁰⁴		Meest gepubliceerde auteurs in Rusland ¹⁰⁵	
	VK	VS	Top 10	Top 10 Russen
2008	• Turgenev: 11 • Bulgakov: 2 • Dostoevskij: 2 • Lukjanenko: 2	• Dostoevskij: 10 • Tolstoj: 5 • Čechov: 5 • Gogol': 2 • Pelevin: 2 • Turgenev: 2	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Ustinova T V 4. Poljakova T V 5. Akunin B 6. Coelho P (BR) 7. Vil'mont E N 8. Buškov A A 9. Marinina A B 10. Kolyčev V G	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Ustinova T V 4. Poljakova T V 5. Akunin B 6. Vil'mont E N 7. Buškov A A 8. Marinina A B 9. Kolyčev V G 10. Abdullaev Č A
2009	• Tolstoj: 3	• Tolstoj: 6		

¹⁰³ <http://themoscownews.com/society/20110606/188729641.html>

¹⁰⁴ Zie bijlage 1

¹⁰⁵ <http://www.bookchamber.ru/content/stat/statinfo.html>

	• Dostoevskij: 2 • Nabokov: 2 • Puškin: 2	• Puškin: 5 • Čechov: 5 • Dostoevskij: 4 • Il'f i Petrov: 2 • Turgenev: 2	/	/
2010	• Dostoevskij: 4 • Bulgakov: 3 • Čechov: 3 • Grossman: 2 • Nabokov: 2 • Tolstoj: 2 • Turgenev: 2	• Čechov: 5 • Tolstoj: 4 • Dostoevskij: 3 • Barskova: 2	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Doyle A R (VK) 4. Ustinova T V 5. Poljakova T V 6. Marinina A B 7. Dumas A (FR) 8. Meyer S (VS) 9. Akunin B 10. Vil'mont E N	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Ustinova T V 4. Poljakova T V 5. Marinina A B 6. Akunin B 7. Vil'mont E N 8. Litvinovy A i C 9. Roj O JU 10. Buškov A A
2011	• Bulgakov: 3 • Dostoevskij: 2 • Grossman: 2 • Turgenev: 2 • Petruševskaja: 2	• Dostoevskij: 4 • Kurkov: 3 • Puškin: 3 • Tolstoj: 3 • Gogol': 2 • Sorokin: 2 • Čechov: 2	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Marinina A B 4. Dumas A (FR) 5. Ustinova T V 6. Poljakova T V 7. Kolyčev V G 8. Christie A (VK) 9. Roj O JU 10. Vysockij V C	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Marinina A B 4. Ustinova T V 5. Poljakova T V 6. Kolyčev V G 7. Roj O JU 8. Vysockij V C 9. Akunin B 10. Vil'mont E N
2012	• Nabokov: 8 • Dostoevskij: 3 • Čechov: 2	• Tolstoj: 4 • Puškin: 2 • Turgenev: 2 • Čechov: 2 • Cvetaeva: 2	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Poljakova T V 4. Christie A (VK) 5. Marinina A B 6. Ustinova T V 7. Akunin B 8. Kolyčev V G 9. Vil'mont E N 10. Tamonikov A A	1. Doncova D A 2. Šilova JU V 3. Poljakova T V 4. Marinina A B 5. Ustinova T V 6. Akunin B 7. Kolyčev V G 8. Vil'mont E N 9. Tamonikov A A 10. Tichon (Ševkunov)

De volgende twee tabellen hebben betrekking op het Vertaalinstituut. Tabel 2 bevat de Engelse vertalingen die in 2012 met de steun van het Vertaalinstituut zijn gepubliceerd.¹⁰⁶ Tabel 3 toont hoeveel vertalingen het instituut steunde in 2012, namelijk 51 vertalingen, waarvan 17 naar het Engels (33,3 %).

Tabel 2 Engelse vertalingen die in 2012 met de steun van het Vertaalinstituut zijn gepubliceerd ¹⁰⁷			
Auteur	Titel	Publicatiejaar in Rusland	Russische/internationale onderscheiding
Baratynskij E	Стихотворения и избранные письма	(*)	–
Dorman O	Подстрочник. Жизнь Лилианны Лунгиной, рассказанная ею в фильме Олега Дормана	2010	–

¹⁰⁶ <http://institutperevoda.ru/static/225464674/34>

¹⁰⁷ <http://institutperevoda.ru/static/225464674/34>

Elizarov M	Библиотекарь	2007	Russkij Buker (Русский Букер) 2008 ¹⁰⁸
Kostin P	Время пришло	2011	–
Kuznecov S	Хоровод воды	2010	Shortlist Bol'shaja kniga (Большая книга) 2010- 2011 ¹⁰⁹
Lorčenkov V	Все там будем (Там город золотой)	2008	Russkaja premija (Русская премия) 2007 ¹¹⁰
Gilljarovskij V	Москва и москвичи	1926	–
Murav'ëva I	День Ангела	2009	Longlist Jasnaja poljana (Ясная поляна) 2011 ¹¹¹
Juzefovič L	Костюм Арлекина	2001	–
Petruševskaja L	Рассказы о любви	2011	–
Sadulaev G	Таблетка	2008	Shortlist Nacional'nyj bestseller (Национальный бестселлер) 2009 ¹¹²
Sedov S	12 подвигов Геракла	2012	–
Sokolov S	Школа для дураков	(**)	–
Višneveckij I	Ленинград	2010	Nos (Нос) 2011 ¹¹³
Šiškin M	Венерин Волос	2005	o.a. Nacional'nyj bestseller 2005 en Bol'shaja kniga 2006 ¹¹⁴
Šul'pjakov G	Письма Якубу	2012	–
#	Русские пьесы/Курочкин М. «Титий Безупречный», Мошина Н. «Техника дыхания в безвоздушном пространстве», Клавдиев Ю. «Медленный меч», Коляда Н. «Нам снились сны», Зуев В. «Мамочки»/	2008, 2012, 2012, ?, 2012	–

(*) Baratynskij is een Russische dichter uit de 19^e eeuw.¹¹⁵

(**) Verspreid in samizdat: uitgegeven in 1976 door Ardis Publishing Company (VS).¹¹⁶

Doeltaal	Aantal vertalingen	%
Engels	17	~33,33
Italiaans	9	~17,65
Spaans	7	~13,73
Duits	4	~7,84
Arabisch	2	~3,92
Bulgaars	2	~3,92

¹⁰⁸ <http://www.rus-lit.org/prizes/22/#year2007>

¹⁰⁹ <http://www.bigbook.ru/win/short-list-2011.php>

¹¹⁰ http://ru.wikipedia.org/wiki/Русская_премия

¹¹¹ <http://www.eksmo.ru/author/123908/>

¹¹² <http://www.rus-lit.org/prizes/18/>

¹¹³ <http://www.rus-lit.org/prizes/17/>

¹¹⁴ http://ru.wikipedia.org/wiki/Венерин_волос

¹¹⁵ Waegemans 2009: 111

¹¹⁶ ru.wikipedia.org/wiki/Школа_для_дураков

¹¹⁷ Zie bijlage 2

Frans	2	~3,92
Hongaars	2	~3,92
Nederlands	2	~3,92
Sloveens	2	~3,92
Servisch	1	~1,96
Zweeds	1	~1,96
Totaal	51	100 %

Uit tabel 3 blijkt het Prochorov-fonds zeer actief vertalingen uit het Russisch te promoten: tussen 2009 en 2012 steunde het maar liefst 269 vertalingen. Het fonds voert een beleid dat internationaler lijkt dan het beleid van het Vertaalinstituut (meer doeltalen), en minder literair. Het fonds brengt namelijk zijn opgegeven voorkeur in de praktijk en steunt de vertaling van wetenschappelijke literatuur intensief.¹¹⁸

Tabel 3	Aantal vertalingen uit het Russische dat het Prochorov-fonds gesteund heeft (per land)				
	2009	2010	2011	2012	2009-2012
Land van publicatie					
USA	5	5	7	5	22
Canada	1	2	/	/	3
Tsjechië	1	2	3	6	12
Israël	2	2	1	1	6
Italië	3	2	29	9	43
Frankrijk	2	/	8	/	10
Servië	1	4	8	4	17
Duitsland	4	/	6	5	15
Slovenië	1	/	/	1	2
Bulgarije	1	/	/	1	2
Spanje	5	6	7	10	27
Litouwen	1	1	/	2	4
Brazilië	1	1	/	1	3
Indië	2	/	/	/	2
Noorwegen	1	/	3	/	4
Polen	2	2	4	3	11
Groot-Brittannië	/	1	7	4	12
Oekraïne	/	2	1	/	3
Kroatië	/	1	6	1	8
Roemenië	/	/	5	3	8
Macedonië	/	/	1	2	3
Finland	/	/	2	1	3
Hongarije	/	/	3	3	6
Armenië	/	/	5	3	8
Bosnië en Herzegovina	/	/	1	1	2
Nederland	/	/	3	2	5
Letland	/	/	4	/	4
Korea	/	/	1	/	1
Oostenrijk	/	/	3	/	3
Estland	/	/	2	3	5
Denemarken	/	/	2	/	2

¹¹⁸ Zie <http://prokhorovfund.com/projects/own/195/>

Slovakije	/	/	1	/	1
Zwitserland	/	/	1	/	1
Libanon	/	/	1	/	1
Griekenland	/	/	1	1	2
Zweden	/	/	/	3	3
Japan	/	/	/	1	1
Argentinië	/	/	/	1	1
Georgië	/	/	/	1	1
Portugal	/	/	/	1	1
Totaal	33	31	126	79	269

3.3. Conclusie

De stelling uit het artikel lijkt volgens bovenstaande gegevens te kloppen. In het VK en de VS wordt vooral klassieke Russische literatuur uitgegeven, terwijl de populairste Russische auteurs in Rusland vrijwel niet worden vertaald. Een uitzondering is Boris Akunin. Volgens onze verzamelde gegevens verschenen er tussen 2008 en 2012 in het VK en de VS samen drie vertalingen van Akunin. Bovendien is het aantal literaire vertalingen van hedendaagse Russische auteurs die wel gepubliceerd worden in het VK en de VS kleiner dan het aantal vertalingen van klassieke en bekende Russische literatuur. Het Vertaalinstituut en het Prochorov-fonds lijken dit te beseffen. Waarschijnlijk is dat de verklaring waarom ze een specifieke vertaalvoorkeur hebben.

4. Algemene conclusie

In deze paper hebben we aangetoond dat er een Russisch beleid bestaat dat actief literaire vertalingen uit het Russisch steunt en promoot. Enerzijds lijkt die literaire vertaalpolitiek een positief effect te hebben. De activiteiten van Rusland op LBF 2011 en BEA 2012 correleren namelijk met het aantal literaire vertalingen uit het Russisch in het VK en de VS, dat toeneemt. Anderzijds worden in het VK en de VS nog steeds vooral de Russische klassiekers (Dostoevskij, Tolstoj, Čechov) uitgegeven, ondanks dat o.a. het Vertaalinstituut eerder vertalingen van hedendaagse Russische auteurs steunt. Op dat vlak mist het beleid zijn doel.

Het is mogelijk dat Rusland met zijn vertaalpolitiek net de inertie van de Russische literatuur in vertaling bestendigt: doordat de verschillende instellingen de Russische literatuur en cultuur promoten, zijn uitgeverijen misschien geneigd om in de eerste plaats de Russische klassiekers weer uit te geven. Het is ook maar de vraag hoeveel vertalingen van hedendaagse Russisch auteurs er zouden verschijnen zonder de bestaande subsidies. Daarnaast zou het ook interessant zijn om na te gaan of de ‘vertaalhegemonie’ van de klassieke Russische literatuur in het VK en de VS zich ook internationaal doorzet.

5. Bibliografie

Wetenschappelijke literatuur

- Barslund, C. (2011). The translation of literary prose. In K. Malmkjaer & K. Windle (eds.), *The Oxford handbook of Translation Studies* (pp. 139-152). Oxford: Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (2008). A conservative revolution in publishing. *Translation Studies*, 1:2, 123-153.
- Even-Zohar, I. (2004). The position of translated literature within the literary polysystem. In L. Venuti (ed.), *The Translation Studies reader* (pp. 199-204). London: Routledge.
- Donahaye, J. (2012). Three percent? Publishing data and statistics on translated literature in the United Kingdom and Ireland. Laatst geraadpleegd op 25 april 2013 via <http://laf.ohdev.co.uk/wp-content/uploads/2013/03/Publishing-Data-and-Statistics-on-Translated-Literature-in-the-United-Kingdom-and-Ireland-A-LAF-research-report-March-2013-final.pdf>.
- Hale, T. (2007). Publishing Strategies. In M. Baker (ed.), *The Routledge Encyclopedia of Translation Studies* (pp. 190-194). Abingdon: Routledge.
- Heilbron J. (2010). Towards a sociology of translation: book translations as a cultural world system. In M. Baker (ed.), *Critical readings in Translation Studies* (pp. 304-316). London: Routledge.
- Kudors, A. (2010). "Russian World"—Russia's Soft Power Approach to Compatriots Policy. *Russian Analytical Digest*, 81, 2-4. Laatst geraadpleegd 14 april 2013 via <http://www.isn.ethz.ch/isn/Digital-Library/Publications/Detail/?ots591=0c54e3b3-1e9c-be1e-2c24-a6a8c7060233&lng=en&id=117631>
- Linn, S (2006). Trends in the translation of a minority language: the case of Dutch. In A. Pym, M. Shlesinger & Z. Jettmarová (eds.), *Sociocultural Aspects of Translating and Interpreting* (pp. 27-39). Amsterdam: Benjamins.
- Schaeken, J. (2011³). *Transliteratie van het cyrillische alfabet*. Laatst geraadpleegd 18 maart 2013 via <http://www.schaeken.nl/lu/onderwijs/extra/cyrtrans.pdf>.
- Sapiro, G. (2008). Translation and the field of publishing: a commentary on Pierre Bourdieu's *A conservative revolution in publishing*. *Translation Studies*, 1:2, 154-166.
- Sapiro, G. (2012). Editorial policy and translation. In Y. Gambier & L. van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies* (pp. 32-38). Philadelphia/Amsterdam: Benjamins.
- Waegemans, E. (2009, tweede druk). *Geschiedenis van de Russische literatuur. 1700-2000*. Amsterdam: Mets & Schilt.

Websites

Artikels (laatst geraadpleegd op 12 april 2013, tenzij anders vermeld)

<http://www.guardian.co.uk/books/2013/mar/07/mikhail-shishkin-russia-us-book-expo>

<http://ria.ru/culture/20130308/926441687.html>

<http://ria.ru/education/20100903/271894213.html#ixzz2PZkBX2rC>

http://english.ruvr.ru/2013_03_04/Russian-book-fest-for-British-readers/

<http://themoscownews.com/society/20110606/188729641.html> (Laatst geraadpleegd op 13 mei 2013)

Russische instellingen (laatst geraadpleegd op 24 april 2013, tenzij anders vermeld)

Akademija Rossika <http://academia-rossica.org/en/all-events/> / <http://academia-rossica.org/ru/novosti>

El'cin centr <http://www.yeltsincenter.ru/>

Federal'noje agentstvo po pečati i massovym kommunikacijam

<http://www.fapmc.ru/rospechat.html>

Federal'naja celevaja programma (Minkul'tury) <http://www.fcpkultura.ru/>

Fond Prochorova <http://www.prokhorovfund.com/>

Fond "Russkij Mir" <http://www.ruskiymir.ru/ruskiymir/en/> /

<http://www.ruskiymir.ru/ruskiymir/ru/>

General'naja direkcija meždunarodnych knižnych vystavok-jarmarok

Institut perevoda <http://institutpervoda.ru/>

Knižnaja palata <http://www.bookchamber.ru> (Laatst geraadpleegd 7 mei 2013)

Meždunarodnyj centr perevodčikov ruskoj literatury na jazyki mira <http://translators-center.org/>

Minsvjaz' <http://minsvyaz.ru/ru/>

Puškinskij dom <http://www.pushkinskijdom.ru/>

Read Russia <http://readrussia2013.com/>

Documenten (laatst geraadpleegd op 24 april 2013, tenzij anders vermeld)

Brochure 4th SLOVO Russian literature festival <http://academia-rossica.org/en/literature/slovo-festival>

Brochure Fond “Russkij Mir”: Pjatiletie. Cifry i fakty. 2012. Moskva.
http://www.ruskiymir.ru/export/sites/default/ruskiymir/ru/fund/docs/Report_5.pdf

Brochure La Russie au Salon du livre de Paris du 22 au 25 mars 2013
<http://institutpervoda.ru/upfiles/phpWTr331.pdf>

Brochure Rossica Translation Prize 2012 <http://www.keepandshare.com/doc/4022522/rossica-prize-2012-brochure-pdf-may-23-2012-4-26-pm-6-3-meg?da=y>

Brochure Rossica Young Translators Award 2013 <http://academia-rossica.org/assets/files/RYTA2013/RYTA%202013%20Brochure.pdf>

Brochure Russia Market Focus 2011. A New Chapter in a Great Tradition.
<http://www.keepandshare.com/doc/3461013/russia-market-focus-brochure-pdf-january-19-2012-2-19-pm-5-3-meg?da=y>

Buklet o centre (El'cin centr)
http://www.yeltsincenter.ru/sites/default/files/books_flash/yeltsin-center_booklet/index.html

Federal'naja celevaja programma “Kul'tura Rossii” (2001-2005)
<http://docs.cntd.ru/document/901777343>

Federal'naja celevaja programma “Kul'tura Rossii” (2006-2011)
<http://fcpkultura.ru/old.php?id=3>

Federal'naja celevaja programma “Kul'tura Rossii” (2012-2018)
<http://fcpkultura.ru/new.php?id=9>

Koncepcija razvitija chudožestvennogo perevoda <http://institutpervoda.ru/docs/225464185>

Obščij spisok knig, polučivšich podderžku ot Instituta perevoda
<http://institutpervoda.ru/static/225464674/34> (Laatst geraadpleegd 14 mei 2013)

Boekenbeurzen (laatst geraadpleegd op 12 april 2013)

<http://www.buchmesse.de/en/>

<http://www.mibf.ru/>

Andere

British National Bibliography <http://bnb.bl.uk/> (laatst geraadpleegd op 27 april 2013)

Bol'shaja kniga <http://www.bigbook.ru/win/short-list-2011.php> (laatst geraadpleegd op 16 mei 2013)

Eksmo <http://www.eksmo.ru/author/123908/> (laatst geraadpleegd op 16 mei 2013)

Index Translationum http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=7810&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (laatst geraadpleegd op 25 april 2013)

Library of Congress <http://www.loc.gov/index.html> (<http://catalog2.loc.gov/>) (laatst geraadpleegd op 30 april 2013)

Literature Across Frontiers <http://laf.ohdev.co.uk/> (laatst geraadpleegd op 25 april 2013)

Overlook Press <http://www.overlookpress.com/overlook-specialties/ardis.html> (laatst geraadpleegd op 24 april 2013)

Russian literature online <http://www.rus-lit.org/prizes/22/#year2007>
<http://www.rus-lit.org/prizes/18/>
<http://www.rus-lit.org/prizes/17/>
(allen laatst geraadpleegd op 16 mei 2013)

Three Percent <http://www.rochester.edu/College/translation/threepcent/> (laatst geraadpleegd op 25 april 2013)

Wikipedia ru.wikipedia.org/wiki/Школа_для_дураков
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Parastatale>
http://ru.wikipedia.org/wiki/Русская_премия
http://ru.wikipedia.org/wiki/Венерин_волос
(allen laatst geraadpleegd op 16 mei 2013)

6. Bijlagen

6.1. BIJLAGE 1: Verzamelde vertaalstatistieken VK en VS

6.1.1. Verenigd Koninkrijk (British National Bibliography)

2008	Auteur	Titel	Uitgever	Vertaler	Extra
	Akunin B	Special assignments : the further adventures of Erast Fandorin	ISIS	Bromfield A	
	Berberova N N	Cape of storms	New Directions	Schwartz M	
	Bulgakov M	The master and Margarita	Oneworld Classics	Alpin H	
	Bulgakov M	White guard	Yale University Press	Dobrenko E	
	Chekhov A P	Anton Chekhov's the cherry orchard : in a new version	Samuel French		by Poulton M
	Dostoyevsky F	Winter notes on summer impressions	Oneworld Classics	FitzLyon K	
	Dostoyevsky F	White nights and other stories	Dover	Garnett C	
	Galina M	Iramfications: a novel	Glas	Darragh A L	
	Glazova A	Twice under the sun	Shearsman Books	Khasin A	
	Gogol' N V	The collected tales	Alfred A. Knopf	Pevear R & Volokhonsky L	
	Goncharov I A	A common story: a novel	Faber and Faber	Garnett C	
	Lukianenko S	The last watch	William Heinemann		
	Lukianenko S	The day watch	Arrow	Bromfield A	
	Orlovets P	Sherlock Holmes in Russia	Robert Hale	Auswaks A	
	Pelevin V	The sacred book of werewolf	Faber	Bromfield A	

	Pushkin A S	Complete prose tales	Vintage	Aitken G	
	Senchin R	Minus: a novel	Glas	Tait A	
	Shvarts E	Birdsong on the seabed	Bloodaxe	Dugdale S	
	Sorokin V	The queue	New York Review Books		translated from the Russian and with a preface by Laird S
	Turgenev I S	A house of gentlefolk	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	Two friends and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	The diary of a superfluous man and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	Knock, knock, knock and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	Virgin Soil	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	The Jew and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	A sportsman's sketches	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	On the eve	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	A desperate character and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	Rudin	Faber and Faber	Garnett C	
	Turgenev I S	A Lear of the steppes and other stories	Faber and Faber	Garnett C	
	various	Verses and versions	Melia	Nabokov V	

2009	Auteur	Titel	Uitgever	Vertaler	Extra
	Bely A	Peterburg	Pushkin	Elsworth J	
	Bukharin N I	The prison poems of Nikolaï Bukharin : transformation of the world (verse about ages, and about people)	Seagull	Shriver G	

	Dostoyevsky F	The grand inquisitor	Penguin	McDuff D	
	Dostoyevsky F	Notes from underground	Penguin Books	Wilks R	
	Dragomoshchenko A	Dust	Dalkey Archive Press	Evgeny Pavlov ... [et al.]	
	Frei M	The stranger	Gollancz	Gannon P	
	Gogol' N V	The government inspector	Heinemann Educational Books	Campbell D J	
	Kurkov A	The good angel of death	Harvill Secker	Bromfield A	
	Lermontov M I	A hero of our time : and Princess Ligovskaya	Oneworld Classics	Parker M & Cornwell N	
	Levitin M	A Jewish god in Paris : three novellas	Inpress	Darragh A L	
	Lukianenko S	The last watch	Arrow	Bromfield A	
	Mayakovsky V	That's what	Arc Publications	Gureyeva L & Hyde G	
	Nabokov V V	The enchanter	Penguin	Nabokov D	
	Nabokov V V	Mary	Penguin	Glenny M	in collaboration with the author
	Pelevin V	The sacred book of the werewolf	Faber	Bromfield A	
	Pushkin A S	Rusland and Lyudmila	Oneworld Classics	Clarke R	
	Pushkin A S	Marie: a story of Russian love	Sparkling	Zielinska M H de	
	Talimonova L	The happiness of the Tuata : the tale	Sophia Pub.	Parfitt D	
	Tolstoy L	Last steps : the late writings of Leo Tolstoy	Penguin Books	Christian R F ... [et al.]	
	Tolstoy L	Three novellas	Oneworld Classics	Zinovieff K & FitzLyon A	
	Tolstoy L	War and peace	Penguin		translated and with an introduction by Edmonds R

	Tsvetaeva M	Bride of ice : new selected poems	Carcenet	Cockburn D ... [et al.]	
	Zahkharov V E	The paradise for clouds	Ancient purple	Shafarenko A	

2010	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra
	Averchenko A	A friendly letter to Lenin, Ninochka, and other short stories	Edwin Mellen Press	Kozak I G	
	Bely A	Petersburg	Pushkin Press	Elsworth J	
	Bulgakov M	The Diaboliad and other stories	Oneworld Classics	Aplin H	
	Bulgakov M	A country doctor's notebook	Vintage	Glenny M	
	Bulgakov M	The Master and Margarita	Vintage	Glenny M	
	Chekhov A P	Ivanov	Nick Hern	Mulrine S	
	Chekhov A P	Plays	Alexander Vassiliev	Fell M & West J	verified and corrected by Vassiliev A
	Chekhov A P	The collected stories	Folio Society	Hingley R	
	Dostoyevsky F	Notes from underground	Oneworld Classics	Zinovieff K & Hughes J	
	Dostoyevsky F	The gambler and other stories	Penguin		translated with an introduction and notes by Meyer R
	Dostoyevsky F	The Karamazov brothers	Wordsworth Editions	Garnett C	
	Dostoyevsky F	Devils	Wordsworth Editions	Garnett C	
	Frei M	The stranger	Gollancz	Gannon P	
	Goncharov I A	Oblomov	Yale University Press	Schwartz M	
	Grossman V S	Everything flows	Harvill Secker	Chandler R & E with Aslanyan A	

	Grossman V S	The road : short fiction and articles	MacLehose Press	Chandler R & E with Mukovnikova O	
	Kurkov A	The good angel of death	Vintage	Bromfield A	
	Lermontov M I	A hero of our time	Alexander Vassiliev	Wisdom J H & Murray M	verified and corrected by Vassiliev A
	Nabokov V V	The eye	Penguin Books	Nabokov D	in collaboration with Nabokov V
	Nabokov V V	Despair	Penguin	Nabokov V	
	Pasternak B L	Doctor Zhivago	Harvill Secker	Pevear R & Volokhonsky L	
	Platonov A P	The foundation pit	Vintage Books	Chandler R & E & Meerson O	
	Pushkin A S	Boris Godunov ; and Little tragedies	Oneworld Classics	Clarke R	
	Sadulaev G	I am a Chechen!	Harvill Secker	Gunin A	
	Slavnikova O	2017	Duckworth	Schwartz M	
	Talimonova L	A journey through time	Sophia Publishing	Parfitt D	
	Tolstaia S A	Sophia Tolstoy's rebuttal of her husband Leo's accusations : Who's to blame?	Edwin Mellen Press	Cote M E	
	Tolstoy L	A confession	Hesperus	Briggs A	
	Tolstoy L	Anna Karenina	Collector's Library	Maude L & A	
	Turgenev I S	First Love; Asya	Alexander Vassiliev		
	Turgenev I S	The torrents of spring	Alexander Vassiliev		
	various	Squaring the circle : short stories by winners of the Debut Prize	Central Books		compiled by Olga Slavnikova

2011	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra
	Bely A	Petersburg : a novel in eight chapters	Penguin	McDuff D	
	Bulgakov M	A dog's heart	Oneworld Classics Ltd	Bouis A W	
	Bulgakov M	The fatal eggs	Oneworld Classics	Cockrell R	
	Bulgakov M	A young doctor's notebook	Oneworld Classics	Aplin H	
	Chekhov A P	Short stories : about truth, freedom, happiness, and love	Sovereign	Garnett C	revision and introduction by Bollinger M
	Dostoyevsky F	Notes from the underground	Sovereign		editor, Bollinger M
	Dostoyevsky F	The brothers Karamazov : a revised translation, contexts, criticism	W. W. Norton	Garnett C	edited by McReynolds Oddo S; revised by Matlaw R E and McReynolds Oddo S
	Dovlatov S	The zone	Oneworld Classics	Dovlatov K	
	Frei M	The stranger's woes	Gollancz	Gannon P & Moore A A	
	Gorbanevskaia N	Selected poems	Carcanet		translated with an introduction by Weissbort D
	Grossman V S	Life and fate	Vintage Books	Chandler R	
	Grossman V S	The road : short fiction and articles	Quercus	Chandler R & Chandler E with Mukovnika O	
	I'lf I & Petrov E	The twelve chairs: a novel	Northwestern University Press	Fisher A O	
	Kharms D	The charms of harms : selected poems	Matteo Pub.	Dubovitskaya S	
	Kurkov A	The milkman in the night	Harvill Secker	Darragh A L	

	Kuzechkin A	Mandeleev rock / Andrei Kuzechkin. Rooftop anesthesia / Pavel Kostin.	Glas		
	Lermontov M	A hero of our time	Planet	Wisdom J H & Murray M	
	Nabokov V V	Terra incognita ; Spring in Fialta ; The doorbell	Penguin		
	Olesha I K	The three fat men: a fairytale	Hesperus	Aplin H	
	Pelevin V	The hall of singing caryatids	John Wiley	Bromfield A	
	Petrushevskaja L	Through the wall	Penguin	Summers A & Gessen K	
	Petrushevskaja L	There once lived a woman who tried to kill her neighbour's baby : scary fairy tales	Penguin	Summers A & Gessen K	
	Pushkin A S	The queen of spades : and other stories	Oneworld Classics	Debreczeny P	verse passages translated by Clarke R
	Scherbak A	Remembrance day	Oberon Books	Mullarkey R	
	Solzhenitsyn A I	Apricot jam and other stories	Canongate	Lantz K & Solzhenitsyn S	
	Sorokin V	The ice trilogy	Frances Lincoln	Gambrell J	
	Turgenev I S	First love	Folio Society	Berlin I	
	Turgenev I S	On the eve	Folio Society	Gardiner G	
	Ulitskaja L	Daniel Stein, interpreter : a novel in documents	Duckworth Overlook	Tait A	
	various	How the two Ivans quarrelled : and other Russian comic stories / [Nikolai Gogol ... [et al.]]	Oneworld Classics	Daniels G	

2012	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra

	Bogatyreva I	Off the beaten track : stories by Russian hitchhikers / Igor Savelyev, Irina Bogatyreva, Tatiana Mazepina	Glas		
	Bulgakov M	A young doctor's notebook	Alma Classics	Aplin H	
	Chekhov A P	Uncle Vanya : scenes from country life in four acts	Sovereign		editor, Bollinger M
	Chekhov A P	The death of a civil servant : and other stories	Oneworld Classics	Daniels G	
	Dostoevsky F	The crocodile	Oneworld Classics	Daniels G	
	Dostoevsky F	The gambler	Alma Classics	Aplin H	
	Dostoevsky F	The double	Alma Classics	Aplin H	
	Gogol' N V	Dead souls: an epic poem	Frances Lincoln	Rayfield D	
	Kostin P	It's time: writing on the wall	Urban Romantics	Rann J	editor: Bollinger M
	Kurkov A	The case of the general's thumb	Turnaround	Bird G	
	Nabokov V V	King, queen, knave	Penguin Classics	Nabokov D	in collaboration with Vladimir Nabokov
	Nabokov V V	The gift	Penguin Classics	Scammel M & Nabokov D	in collaboration with Vladimir Nabokov
	Nabokov V V	The Luzhin defense	Penguin Classics	Scammel M & Nabokov D	in collaboration with Vladimir Nabokov
	Nabokov V V	Glory	Penguin Classics	Nabokov D	in collaboration with Vladimir Nabokov
	Nabokov V V	Laughter in the dark	Penguin Classics	Nabokov V	
	Nabokov V V	Despair	Penguin Classics	Nabokov V	
	Nabokov V V	Mary	Penguin Classics	Glenny M	in collaboration with the author
	Nabokov V V	Invitation to a beheading	Penguin Classics	Nabokov D	in collaboration with Vladimir Nabokov

	Pasternak B L	My sister life ; and The Zhivago poems	Northwestern University Press	Falen J E	
	Pushkin A S	The queen of spades and selected works	Pushkin	Briggs A	
	Pushkin A S	The captain's daughter ; and, A history of Pugachov	Alma Classics	Debreczeny P	
	Rytkheu Y	The Chukchi bible	Turnaround	Chavasse I Y	
	Tolstoy L	The lion and the puppy and other stories for children	Constable & Robinson	Sievert C	
	Viripaev I	Illusions	Faber and Faber	Liske C	
	Various	The birth of the body : Russian erotic prose of the first half of the twentieth century : a reader	Extenza Turpin	Lalo A	
	Various	Russian magic tales from Pushkin to Platonov	Penguin Books	Chandler R	
	Various	Five Russian dog stories / Chekhov, Saltykov and Turgenev	Hesperus	Briggs A	
	Various	Three Russian tales of the eighteenth century : The Comely Cook, Vanka Kain, and "Poor Liza" / Mikhail Chulkov, Matvei Komarov, and Nikolai Karamzin	John Wiley	Gasperetii D	

6.1.2. Verenigde Staten (Library of Congress)

2008	Auteur	Titel	Uitgever	Vertaler	Extra
	#	Contemporary Russian Poetry: an anthology	Dalkey Archive Press		Edited by

					Bunimovich E & Kates J
#	Night wraps the sky: writings by and about Mayakovsky	Farrar, Straus and Giroux			Edited by Almereyda M
#	Verses and versions: three centuries of Russian poetry	Harcourt	Nabokov V		
Akunin B	Sister Pelagia and the black monk : a novel	Random House Trade Paperbacks	Bromfield A		
Avilova A	Revelation of fire : a novel	Permanent Press	Mulrine S		
Babchenko	One soldier's war in Chechnya	Portobello	Allen N		
Bulgakov M	White guard	Yale University Press	Schwartz M		
Bunin I A	Dark avenues	Oneworld Classics	Aplin H		
Chekhov A P	Ivanov	Grove Press	Stoppard T		
	Five plays	Oxford University Press	Hingley R		
	The Russian master and other stories	Oxford University Press	Hingley R		
	Ten plays	Dover Publications	Garnett C & Fell M		
	Ward number six and other stories	Oxford University Press	Hingley R		
Dostoyevsky F	The gambler	Barnes & Noble	Garnett C		
	Crime and punishment	Oxford University Press	Coulson J		
	White nights and other stories	Dover Publications	Garnett C		
	The idiot	Oxford University Press	Myers A		
	Notes from the underground	Oxford University Press	Kentish J		
	The eternal husband	Dover Publications	Garnett C		
	The Karamazov brothers	Oxford University Press	Avsey I		

		Devils	Oxford University Press	Katz M R	
		Humiliated and insulted: from the notes of an unsuccessful author	Oneworld Classics	Avsey I	
		Winter notes on summer impressions	Oneworld Classics	FitzLyon K	
	Dragomoshchenko A	Dust	Dalkey Archive Press	Pavlov E... [et al.]	
	Esenin S A	Complete poetical works in English	Floridian Publisher	Bul V	
	Gogol' N V	Petersburg tales; Marriage; The government inspector	Oxford University Press	English C	
		The collected tales	Alfred A. Knopf	Pevear R & Volokhonsky L	
	Goncharov I A	Oblomov	Seven Stories Press	Schwartz M	
	Klimowski A	Mikhail Bulgakov's The Master and Margarita : a graphic novel	Self Made Hero		
	Korkos A	Crime and punishment: a graphic adaptation of Fyodor Dostoevsky's novel	Sterling	Mairowitz D Z	
	Mandel'shtam O	Modernist archaist: selected poems	Whale and Star	Bernstein C... [et al.]	
	Pelevin V	The sacred book of the werewolf	Viking	Bromfield A	
		The sacred book of the werewolf	Faber and Faber	Bromfield A	
	Platonov A P	Soul and other stories	New York Review Books	Chandler R & E with Grigoruk K... [et al.]	
	Shvarts E	Birdsong on the seabed	Bloodaxe	Dugdale S	
	Skidan A	Red shifting	Ugly Duckling Presse	Turovksaya G with Ostashevsky E... [et al.]	
	Solovyov V S	The religious poetry of Vladimir Solovyov	Semantron Press	Jakim B & Magnus L	
	Solzhenitsyn A I	One day in the life of Ivan Denisovich	Signet Classics	Parker R	
	Sorokin V	The queue	New York Review Books	Laird S	
	Tolstoy L	War and peace	Vintage Classics	Pevear R & Volokhonsky L	
		War and peace	Oxford University Press	Maude L & A	

		The death of Ivan Ilych	Melville House Pub.	Dreiblatt I	
		Anna Karenina	Oxford University Press	Maude L & A	
		Tolstoy's short fiction: revised translations, backgrounds and sources, criticism	Norton & Co.	Katz M R	
	Turgenev I S	Fathers and sons	Oxford University Press	Freeborn R	
		First love and other stories	Oxford University Press	Freeborn R	

2009	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra
	#	The monkeys are coming: Russian drama of the 1920s	Charles Schlacks	Green A, Katsell J & Shvabrin S A	
	#	Life stories: original works by Russian writers	Stories for Good		
	#	Russian love stories: an anthology of contemporary prose	Peter Lang		
	#	Rassказы: new fiction from Russia	Tin House Books		edited by Iossel M & Parker J
	#	Petersburg: the physiology of a city	Northwestern University Press	Marullo T G	
	#	Russian soul in rhymes, movements, paintings	Floridian Publisher	Bul V	
	#	Russian poets	Alfred A. Knopf		edited by Washington P
	Akhmatova A A	Intimations: selected poems	Whale & Star	Falen J E	
	Akunin B	Sister Pelagia and the red cockerel: a novel	Random House Trade Paperbacks	Bromfield A	
	Chekhov A P	Four plays & three jokes	Hackett Pub.	Carnickle S M	
		The lady with the toy dog, and other famous short stories	Mondial	Koteliansky S S	
		The cherry orchard : a comedy in four acts	Grove Press	Stoppard T	
		The steppe and other stories	Oxford University Press	Hingley R	

		Anton Čechov's Višnevij sad : a critical edition of the original Russian text with an introduction, a new translation and supplementary materials	Sagner	Lehrman A	
	Derieva R	The sum total of violations	Arc Publications	Weissbort D	
	Dostoyevsky F	White nights ; A gentle creature ; The dream of a ridiculous man	Oxford University Press	Myers A	
		Notes from underground	William B. Eerdmans Pub.	Jakim B	
		Notes from the underground	Hackett Pub. Co.	Garnett C	
		A writer's diary	Northwestern University Press	Lantz K	
	Durnenkov M	The drunks	Nick Hern Books	Raine N	
	Gazdanov G	Night roads: a novel	Northwestern University Press	Doherty J	
	Gogol' N V	Dead souls: a poem	Oxford University Press	English C	
	Grossman V S	Everything flows	New York Review Books	Chandler R & E with Aslanyan A	
	Il'f I	The little golden calf	Russian Life Books	Fisher A O	
		The golden calf: a novel	Open Letter	Gurevich K & Anderson H	
	Kadiiski K	Alter ego: poèmes: poems	Nov Zlatorog	Author, Wagenstein S & Diamond A	
	Lermontov M I	A hero of our time	Penguin Books	Randall N	
	Luk'ianenko S	Last watch	Miramax Books/Hyperion	Bromfield A	
	Mayakovsky V	Pro eto = That's what	Arc Publications	Gureyeva L & Hyde G	
	Petrushevskaja L	There once lived a woman who tried to kill her neighbor's baby : scary fairy tales	Penguin Books	Gessen K & Summers A	
	Platonov A P	The foundation pit	New York Review Books	Chandler R & E with Meerson O	
	Pushkin A S	Rusland and Lyudmila	Oneworld Classics	Clarke R	

		Tales of the late Ivan Petrovich Belkin ; The Queen of Spades ; The Captain's daughter ; Peter the Great's Blackamoor	Oxford University Press	Myers A	
		Selected lyric poetry	Northwestern University Press	Falen J E	
		Eugene Onegin : a novel in verse	Oxford University Press	Falen J E	
		Tales of Belkin	Melville House Pub.	Billings J	
	Shcheglov I	The dacha husband : his adventures, observations, and disappointments	Northwestern University Press	Katz M R	
	Solzhenitsyn A I	In the first circle : a novel, the restored text	Harper Perennial	Willetts H T	
	Temnika M	What do you want?	Ugly Duckling Presse		
	Tolstoy L	The Kreutzer sonata and other stories	Oxford University Press	Maude L & A	
		Three novellas	Oneworld Classics	Zinovieff K & FitzLyon A	
		Hadji Murád	Dover Publications	Maude A	
		The death of Ivan Ilyich and other stories	Alfred A. Knopf	Pevear R & Volokhonsky L	
		Tales of sexual desire : The devil, The Kreutzer sonata, Father Sergius	Capuchin Classics		
		Resurrection	Oxford University Press	Maude L	
	Tsvetaeva M	Bride of ice : new selected poems	Carcanet	Feinstein E	
	Turgenev I S	Fathers and sons	Penguin Books	Carson P	
		Fathers and children	W.W. Norton	Katz M R	

2010	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra
	#	The way of kinship : an anthology of native Siberian literature	University of Minnesota Press	Vaschenko A & Smith C C	
	#	Moscow noir	Akashic Books	Smirnova N & Goumen J	

	Averchenko A	A friendly letter to Lenin, Ninochka, and other short stories	Edwin Mellen Press	Kozak I G	
	Babel' I	Isaac Babel's selected writings : authoritative texts, selected letters, 1926-1939, Isaac Babel through the eyes of his contemporaries, Isaac Babel in criticism and scholarship	W.W. Norton	Constantine P	
	Barskova P	The zoon in winter: selected poems	Melville House	Dralyuk B & Stromberg D	
		This lamentable city : poems of Polina Barskova	Tupelo Press	Kaminsky I... [et al.]	
	Bykov D	Living souls	Alma	Porter C	
	Chekhov A P	Three sisters	W.W. Norton & Co.	Senelick L	
		The cherry orchard	W.W. Norton & Co.	Senelick L	
		The seagull	W.W. Norton & Co.	Senelick L	
		The cherry orchard	Hackett Pub. Co.	Carnickle S M	
		The duel	Vintage Books	Pevear R & Volokhonsky L	
	Dostoyevsky F	The idiot	Oneworld classics	Avsey I	
		The idiot	Signet Classics	Carlisle H & O	
		Notes from underground	Oneworld classics	Zinovieff K & Hughes J	
	Grossman V S	The road : stories, journalism, and essays	New York Review Books	Chandler R with Bit-Yunan Y	
	Leskov N S	The cathedral clergy: a chronicle	Slavica Publishers	Winchell M	
	Meydan L	Twilight forever rising	Tor	Bromfield A	
	Pasternak B L	Doctor Zhivago	Pantheon Books	Pevear R & Volokhonsky L	
	Pavlova V A	If there is something to desire : one hundred poems	Aflred A. Knopf	Seymour S	
	Pekhov A	Shadow prowler	Tor	Bromfield A	
	Pushkin A S	Boris Godunov ; and, Little tragedies	Oneworld classics	Clarke R	
	Tolstaia S A	Sophia Tolstoy's rebuttal of her husband Leo's accusations : Who's to blame?	Edwin Mellen Press	Cote M E	
	Tolstoy L	Anna Karenina	Simon & Schuster Paperbacks	Garnett C	
		Childhood, boyhood, youth	Oneworld classics	O'Brien D	
		Anna Karenina	Vintage Books	Maude L & A	
		War and peace	Oxford University Press	Maude L & A	

	Turgenev I S	Fathers and children	Oneworld classics	Pursglove M	

2011	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	
	#	50 writers : an anthology of 20th century Russian short stories	Academic Studies Press	Brougher V & Miller F with Lipovetsky M	
	#	The Queen of Spades and other Russian stories	Sturdy Pub.		edited by Bradley J
	Aigi G	Into the snow : selected poems of Gennady Aygi	Wave Books	Valentine S	
	Aronzon L	Life of a butterfly : collected poems	Waterloo Press	McKane R	
	Bulgakov M	The fatal eggs	Oneworld Classics	Cockrell R	
	Bykov D	Living souls	Alma Books	Porter C	
	Chekhov A P	The duel	Melville House	Shalina M	
		Five plays	Stanford University Press	Brodskaya M	
	Dostoyevsky	The idiot	Mission Books	Martin E	revised and abridged by Beyer T
		Uncl's dream	Hesperus	Aplin H	
		The brothers Karamazov	W.W. Norton & Co.	Garnett C	revised by Matlaw R E and McReynolds Oddo S
		The insulted and injured	W.B. Eerdmans Pub. Co.	Jakim B	
	Frai M	The stranger's woes	Overlook Press	Gannon P & Moore A A	
	Gogol' N V	The night before Christmas	New Directions	Garnett C	
		How the two Ivans quarrelled : and other Russian comic stories	Oneworld Classics	Daniels G	
	Gorbanevskaja N	Selected poems	Carcanet	Weissbort D	
	Il'f I	The twelve chairs: a novel	Northwestern University Press	Fisher A O	
	Sigizmund Krzhizhanovsky	The letter killers club	New York Review Books	Turnbull J with Formozov N	

	Kuprin A	The duel	Melville House	Billings J	
	Kurkov A	Death and the penguin	Melville House	Bird G	
		Penguin lost	Melville House	Bird G	
		The milkman in the night	Harvill Secker	Darragh A L	
	Pekhov A	Shadow chaser	Tor/Tom Doherty Associates LLC	Bromfield A	
	Pelevin V	The hall of singing caryatids	New Directions	Bromfield A	
	Pushkin A S	Onegin	Francis Boutle Publishers	Thomas D M	
		The Queen of Spades: and other stories	Oneworld Classics	Debreczney P	verse passages translated by Clarke R
		Eugene Onegin: a novel in verse	Oneworld Classics	Clarke R	
	Rythkeu I	The Chukchi bible	Archipelago Books	Chavasse I Y	
	Sadulev G	I am a Chechen	Vintage Books	Gunin A	
	Solzhenitsyn A I	Apricot jam, and other stories	Counterpoint		
	Sorokin V	Day of the oprichnik	Farrar, Straus and Giroux	Gambrell J	
		Ice trilogy	New York Review Books	Gambrell J	
	Tolstoy L	Hadji Murád	Oneworld Classics	Zinovieff K & Hughes J	
		The death of Ivan Ilyich and The devil	Oneworld Classics	Aplin H	
		War and peace	Canterbury Classics	Maude A & L	
	Ulitskaia L	Daniel Stein, interpreter: a novel in documents	Overlook Press	Tait A	
	Vladimov G	Faithful Ruslan	Melville House	Glenny M	

2012	Auteur	Titel	Uitgeverij	Vertaler	Extra
	#	Read.Russia! : an anthology of new voices	Overlook Press		
	Bulgakov M	The White guard	Alma Classics	Cockrell R	
	Chekhov A P	About love: 3 stories	Biblioasis	Helwig D	

		The story of a nobody	Alma Classics	Aplin H	
	Dostoyevsky F	The eternal husband and other stories	Modern Library	Pevear R & Volokhonsky L	
	Dovlatov S	The zone: a prison camp guard's story	Counterpoint	Frydman A	
	Frai M	The stranger's magic	Overlook Press	Gannon P & Moore A A	
	Gogol' N V	Dead souls: an epic poem	New York Review Books	Rayfield D	
	Kurkov A	The case of the general's thumb	Melville House	Bird G	
	Leskov N S	The enchanted wanderer	Melville House	Dreiblatt I	
	Mandel'shtam O	Stolen air: the selected poems of Osip Mandelstam	Ecco	Wiman C	
	Nabokov V V	Selected poems	Alfred A. Knopf		new translations by Nabokov D
	Nekrasov V	Front-line Stalingrad	Pen & Sword Military	Floyd D	
	Odoevskii V F	Two days in the life of the terrestrial globe and other stories	Oneworld Classics	Cornwell N	
	Pasternak B L	My sister life and The Zhivago poems	Northwestern University Press	Falen J E	
	Platonov A P	Happy Moscow	New York Review Books	Chandler R & E and others	
	Pushkin A S	The Queen of spades and selected works	Pushkin Press	Briggs A	
		The captain's daughter; and, A history of Pugachov	Alma Classics	Debreczeny P	
	Shishkin M	Maidenhair	Open Letter	Schwartz M	
	Shklovskii V	A hunt for optimism	Dalkey Archive Press	Avagyan S	
	Sokolov S	In the house of the hanged: essays and vers libres	University of Toronto Press	Boguslawski A	
	Strugatskii A	Roadside picnic	Chicago Review Press	Bormashenko O	
	Tolstoy L	The lion and the puppy : and other stories for children	Sky Pony Press	Riordan J	
		Hadji Murat	Vintage Books	Pevear R & Volokhonsky L	
		Anna Karenina	Vintage Classics	Maude L & A	
		Anna Karenina	Canterbury Classics	Garnett C	
	Tsvetaeva M	Dark elderberry branch / poems of Marina	Alice James Books	Valentine J	

		Tsvetaeva ; a reading by Ilya Kaminsky and Jean Valentine			
		Phaedra : a drama in verse ; with New Year's Letter and other long poems	Angel Books	Livingstone A	
	Tsyarkin L	The bridge over the Neroch and other works	New Directions Publishing Corporation	Gambrell J	
	Turgenev I S	Faust	Alma Classics	Aplin H	
		Rudin	Alma Classics	O'Brien D	
	Zaionchkovskii O	Happiness is possible: a novel of our time	& other stories	Bromfield A	

6.2. BIJLAGE 2: Vertalingen uit het Russisch die met de steun van het Vertaalinstituut gepubliceerd zijn

Год заявки 2012 /Переводы на иностранные языки произведений, созданных на языках народов Российской Федерации/

№	Язык	Издательство	Автор, название	Автор перевода
	англ	DALKEY ARCHIEVE PRESS, США	Вишневецкий И. Ленинград	Эндрю Бромфилд
	англ	Overlook Press, США	Дорман О. Подстрочник. Жизнь Лилианны Лунгиной, рассказанная ею в фильме Олега Дормана.	Астамур Панов, Полли Гэнон
	англ	Pushkin Press, Лондон, Англия	Елизаров М. Библиотекарь.	Эндрю Бромфилд
	англ	Urban Romantics / Interactive Media, Англия	Костин П. Время пришло	Джеймс Ранн
	англ	DALKEY ARCHIEVE PRESS, США	Кузнецов С. Хоровод воды.	Эндрю Бромфилд
	англ	New Vessel Press, США	Лорченков В. Все там будем.	Росс Уфберг
	англ	Russian Life Russian Information Services, Inc, США	Гилляровский В. Москва и москвичи	Брендон Кирнан
	англ	THAMES RIVER PRESS, Англия	Муравьева И. День Ангела	Джон Дьюи

	англ	Penguin Books, Penguin Classics, США	Петрушевская Л. Рассказы о любви.	Анна Саммерс
	англ	SPUTNIK THEATRE COMPANY, Лондон, Англия	Русские пьесы/Курочкин М. «Титий Безупречный», Мошина Н. «Техника дыхания в безвоздушном пространстве», Клавдиев Ю. «Медленный меч», Коляда Н. «Нам снились сны», Зуев В. «Мамочки»/	Ноа Брекстед-Брин
	англ	DALKEY ARCHIEVE PRESS, США	Садулаев Г. Таблетка	Кэрол Аполонио
	англ	Stacey Publishing Ltd, Лондон, Англия	Седов С. 12 подвигов Геракла	Мелани Мур
	англ	NEW YORK REVIEW OF BOOKS, США	Соколов С. Школа для дураков	Александр Богуславски
	англ	Ugly Duckling Presse, Нью-Йорк, США	Баратынский Е. Стихотворения и избранные письма	Ролий Грау
	англ	Canarium Books, Мичиган, США	Шульпяков Г. Письма Якубу	Кристофер Мэтисон
	англ	Open Letter Books, Нью-Йорк, США	Венерин Волос М. Шишкин	Мариан Шварц
	англ	Glagoslav Publications Ltd, Лондон, Англия	Юзефович Л. Костюм Арлекина	Мариан Шварц
	франц	Noir sur Blanc, Лозанна, Швейцария	Кочергин Э. Крещенные крестами	Юлия Бувар

	франц	Christian Bourgois Editeur, Париж, Франция	Петрушевская Л. Черная бабочка (Жила-была женщина, которая хотела убить соседского ребенка)	Занина М., Аврора Тойя
	итал	VOLAND, Милан	Цветаева М. Неизданное. Записные книжки	Пина Наполитано
	итал	Meridiano Zero (Odoya S.r.l. publishing group), Болонья	Иванов Вс., Шкловский В. Иприт	Джульетта Греппи
	итал	VOLAND, Милан	Ржевская Е. Записки военного переводчика	Даниэла ди Сора
	итал	Издательская группа SALANI	Искандер Ф. Старый дом под кипарисом	Эмануэла Гурчетти
	итал	Editoriale Jaca Book S.p.a., Милан	Волос А. Хуррамабад	Серджо Агостино Рапети
	итал	VOLAND, Милан	Прилепин З. Грех	Николетта Марчалис
	итал	Meridiano Zero (Odoya S.r.l. publishing group), Болонья	Сахновский И. Человек, который знал все.	Алессандро Курлетто
	итал	Meridiano Zero (Odoya S.r.l. publishing group), Болонья	Слаповский А. Синдром Феникса	Роза Мауро
	итал	Atmosphere libri, Рим, Италия	Старобинец А. Живущий	Роберто Ланзи
	испан	ALBA EDITORIAL, Мадрид, Испания	Чехов А.П. Цветы запоздалые, Живой товар, Жена, Убийство	Фернандо Отеро Масиас
	испан	Automática Editorial, Мадрид, Барселона, Испания	Горький М. Жизнь ненужного человека	Энрике Мойя Карион
	испан	ALBA EDITORIAL, Мадрид, Испания	Беляев А.Р. Голова профессора Доуэля. Светопреставление	Альберто Перес Вивас
	испан	Capitán Swing libros, Мадрид, Испания	Эренбург И. Необычайные похождения Хулио Хуренито	Лина Бузара
	испан	Automática Editorial, Мадрид, Барселона, Испания	Войнович В. Москва 2042	Фернандо Отеро Масиас
	испан	ACANTILADO - QUADERNS CREMA S.A.U., Барселона	Маканин В. Асан	Юлия Добровольская

	испан	ALBA EDITORIAL, Мадрид, Испания	Улицкая Л. Даниэла Штайн, переводчик	Марта Ребон
	нем	Carl Hanser Verlag GmbH & Co, Мюнхен, ФРГ	Гончаров И.А. Обломов	Вера Бишицки
	нем	Klever Verlag, Вена, Австрия	Амелин М. Гнутая речь	Александр Ницберг
	нем	S. Fischer Verlag, Франкфурт, ФРГ	Лебедев С. Предел забвения	Франциска Цверг
	нем	Edition Rugeur, Берлин, ФРГ	Тарковский А. Избранные стихотворения	Мартина Якобсон
	араб	Animar for Literature and Arts, Каир, Египет	Черчесов А. Реквием по живому	Май Макрам Самуэль
	араб	Animar for Literature and Arts, Каир, Египет	Габриэлян Н. Хозяин травы	Микаэль Камаль Расим
	болг	«НОВ ЗЛАТОРОГ», София, Болгария	Антология русской поэзии	Кирилл Кадийский
	болг	Балкани, София, Болгария	Радзинский Э. Загадки истории	Александра Ливен
	венг	MAGVETO, Будапешт, Венгрия	Павлов О. Повести последних дней (трилогия)	Йожеф Горетить
	венг	«Европа» / Európa Könyvkiadó, Венгрия	Попов Е. Ресторан "Березка". Избранные повести и рассказы	Илона Киш и др.
	голлан	DOUANE, Роттердам, Голландия	Добычин Л. Город "Эн"	Арий Ван дер Энт
	голлан	DOUANE, Роттердам, Голландия	Зощенко М. Мишель Синягин	Арий Ван дер Энт
	серб	"Руссика", Белград, Сербия	Владимов Г. Мой генерал	Любинка Милинчич
	словен	Modrijan založba, d. o. o.	Маканин В. Асан	Лиана Деяк
	словен	Založba Goga, Любляна	Рубина Д. На Верхней Масловке	Елка Циглинички
	швед	Ersatz, Стокгольм, Швеция	Шишкин М. Письмовник	Элин Паркман